

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

№10
2025

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 1980 sahifa,
3-oktyabr, 2025-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapirjanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalar tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari nomzodi (PhD)
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the Editorial Board of the newspapers "Yangi Uzbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Candidate of Philological Sciences (PhD)

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

“Maktabgacha va maktab ta’limi” jurnali O‘zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro‘yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo‘yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo‘yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta’limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo‘yicha
ro‘yxatdan o‘tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

The Use of Innovative Pedagogical Technologies in the Development of Critical Thinking	16
<i>Gulnar Atakhanova Orinbaevna</i>	
Current Aspects of Designing and Implementing Extracurricular Educational Activities at the Primary General Education Level.....	20
<i>Amankosova Dinara Gabitovna</i>	
Maktabgacha ta'lim tizimida tarbiyachi shaxsiyati va kasbiy mahorati shakllanishining nazariy asoslari....	24
<i>Axmadaliyeva Moxlaroy To'xtapolatovna</i>	
Pedagogical Model and Stages of Teaching Subjects Through a Project-Based Approach	28
<i>Bannayev Qosimjon</i>	
Lotin tili va zamonaviy tibbiy terminologiya: tarixi, vazifasi va amaliy ahamiyati	31
<i>Eshmurodova Shirin Oybekovna</i>	
Motor alaliyaning nonutqiy simptomatikasi	34
<i>Isayeva Mushtariy Alisher qizi</i>	
Talabalar etnomadaniy kompetentligini rivojlantirishning pedagogik-psixologik omillari	38
<i>Isomiddinov Asliddin Baxriddin o'g'li</i>	
Texnologiya darslarida o'quvchilarning texnik savodxonligini robototexnika elementlari asosida rivojlantirish.....	41
<i>Jabborova Umida</i>	
Fizika fanini mutaxassislik fanlari integratsiyasi asosida o'qitishda bo'lajak muhandislarning kasbiy kompetentligini rivojlantirishning ilmiy-nazariy asoslari	45
<i>Xayrullayev Asliddin Isatullayevich</i>	
Talaba tomonidan mutaxassislik tilini o'zlashtirishda monologik nutqni o'rgatishning samarali usullari masalasi haqida.....	51
<i>Karimov N. M.</i>	
Zamonaviy pedagog kadrlar tayyorlashda kasbiy motiv va motivatsiyaning o'rni	54
<i>Melikova Einora Shuxratovna</i>	
Bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarini tayyorlashda pragmatik kompetensiyaning roli.....	58
<i>Mustafayeva Nilufar Ulashovna</i>	
O'quvchilarda iqtisodiy tafakkurni rivojlantirishning pedagogik strategiyalari	62
<i>Nishonova Dilafuz</i>	
Computer-Based Formative Assessment: Advantages and Challenges in Teaching English to High School Students	66
<i>Obidjonova Shokhista Bakhtiyorovna</i>	
Metata'lim texnologiyalari asosida bo'lajak maktabgacha ta'lim mutaxassislarini tayyorlash tizimini takomillashtirish.....	70
<i>O'rolboyeva Durdona Sayfiddin qizi</i>	
Sun'iy intellekt asosidagi darslarning an'anaviy darslarga nisbatan samaradorligini qiyosiy tahlil qilish.....	73
<i>Rasulev Bobirjan Atxamovich</i>	
Pedagogik faoliyatda pedagogning kasbiy taraqqiyoti motivatsiyasining psixologik xususiyatlari	78
<i>Rustamova Surayyo Shaxobiddinovna</i>	
Innovatsion kompetentlik tushunchasi va uning ilmiy-pedagogik asoslari.....	84
<i>Soliyev Eliyor Ravshan o'g'li</i>	
Nutqida nuqsoni bo'lgan bolalar eshituv idrokini o'yinlar yordamida rivojlantirishning samarali usullari	88
<i>Xalilova Shahnoza</i>	
Zamonaviy ta'limda kommunikativ kompetensiyaning o'rni va ahamiyati.....	92
<i>Yaqubova Nigoraxon Ibrohimjon qizi</i>	
Soliq yuki – mamlakat soliq soliq tizimining asosiy mezonidir	97
<i>Suyunov Otabek Shuxrat o'g'li</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarda kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish va takomillashtirish yo'llari	101
<i>Ibodova Sarvinoz Sayfilloyevna</i>	
Oliy ta'lim muassasalarida hospital pedagogika fanini o'qitishning dolzarb masalalari va uning uslubiy ta'minoti	106
<i>Inogamova Dilfuza Rahmatullaevna</i>	

Chizma geometriya va kompyuter grafikasi: an'anaviy fan va zamonaviy texnologiyaning uyg'unlashuvi .	111
Raximov A. M., Tairova N. S., Sabirova D. U., Xasanova S. T., Tashpulatov R. X.	
Геймификация в обучении английскому языку на начальном этапе обучения	114
Курбанова Назира Низомиддиновна	
Talabalarda tanqidiy va evristik fikrlashni shakllantirishda raqamli texnologiyalarning o'rni	117
Adjiev Nayrullo Nazrulloevich	
Konstruktiv yondashuv asosida tabiiy fanlar (science)ni o'qitish metodikasi.....	122
Amirullayeva Barno Abdulhaqovna	
Kimyo o'qitishda o'quvchilarning ijodiy faoliyatini shakllantirishning tajriba-sinov natijalari.....	126
Artiqov Maqsud Bahodirovich, Babanazarova Ayzada Omirbaevna	
Kichik maktab yoshidagi o'quvchilarni bilingvist sifatida shakllantirishda til o'rganish ko'nikmalari va kompetentsiyalarining rivojlanishi	131
Axmadjonova Gulira'no Muxtorjon qizi	
Talabalarning ijtimoiy kompetensiyalarini shakllantirishda kooperativ ta'limning metodik yondashuvlari	135
Botiraliyeva Gulobar Mahamadismoil qizi	
Talabalarni intellektual faoliyatga tayyorlashda ijtimoiy sherikchilikning pedagogik va metodik asoslari	139
Dilbarjonov Avazbek Ravshanbek o'g'li	
Teacher-Centered and Child-Centered Methods in Early Childhood Education: Insights From Finland and Uzbekistan	143
Djaparova Gulnoza	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida "Metodik mahorat kuni" va "Metodik mahorat soati"ni tashkil etish	150
Do'stov Davron Zulhaydarovich	
Theoretical, Methodological, and Practical Factors of Differentiated Education	155
Ergash Shonazarovich Khasanov	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning intellektual qobiliyatini rivojlantirishda kognitiv yondoshuv	160
Gulbahor Xamidova	
Mustaqil ta'lim – mustahkam bilim.....	164
Halima Shukurova Sunatullayevna	
Integrating Google Classroom and Project-Based Learning for Enhanced Synchronous and Asynchronous Education.....	168
Inomkhojaeva Shodiyakhon Abdukodirkhoja qizi	
O'quvchilarning innovatsion fikrlash ko'nikmalarini takomillashtirishning nazariy asoslari.....	174
Mamadaliyev Axadjon G'aniboyevich	
Hududiy rivojlanishda innovatsion yondashuvlarni strategik boshqaruvga integratsiya qilish yo'llari.....	177
Mo'minov Fazliddin Xusniddin o'g'li	
O'rta yoshdagi ayollarda harakat faoliyatini rivojlantirishda milliy o'yinlarning pedagogik ahamiyati	184
Mustafoev Sherali	
Pedagogical and Psychological Foundations of Developing Higher-Order Thinking Skills in Students.....	188
Nasimova Zarina Isomiddin kizi	
Pedagogik ijodkorlikning kasbiy professionallikda namoyon bo'lish xususiyatlari.....	193
Numonova Dildor Umurzoqovna	
Ko'zi oqiz boshlang'ich sinf o'quvchilarining kommunikativ kompetentsiyasini o'rganishning nazariy asoslari	196
Qarshiboyev Asliddin	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ta'lim-tarbiya jarayonini tashkil etish masalalari.....	200
Qilichova Marxabo Xudayqulovna	
The Transformation of Existential Thought in British Literature: Iris Murdoch's Philosophical Humanism and the Reinterpretation of Freedom	204
Rahmonqulova Zarnigor Nasimjon qizi	
Sportchilarning elektron platformalardan foydalanishning metodik tahlili	209
Saydullayev Zafar Erkinovich	
Adabiy ta'limda estetik tarbiya	216
Sharipov Elmurod Sa'dulla o'g'li	
O'qituvchi-trenerning ko'p qirrali kasbiy-pedagogik funksiyalari	220
Sulaymonov Jaxongir Solijonovich	
Uzluksiz kasbiy rivojlanishda art-pedagogikaning o'qituvchilar hissiy farovonligiga ta'siri	223
Suvanova Kamola Raimqul qizi	

Raqamlashtirish muhitida umumta'lim maktablarida ta'lim sifatini oshirish	226
<i>Xamidova Komila Maxmudovna</i>	
Oliy ta'limda kvest texnologiyasi yordamida fizika fanining murakkab tushunchalarini o'zlashtirish samaradorligini oshirish metodikasi.....	231
<i>Yo'ichiyev Shaxriyor Xusanovich, O'rinboyeva Kumushoy Sultonbek qizi</i>	
Совершенствование профессиональных компетенций будущих инженеров на основе интегративного подхода	235
<i>Умарова Гулчехра Абитовна</i>	
Kichik maktab yoshidagi o'quvchilarning aqliy qobiliyatining psixologik xususiyatlari	238
<i>Alanazarova Sholpan Artikbaevna, Artiqbaeva Miyassar Jumanazarovna</i>	
Biologiya ta'limida innovatsion metodlarni joriy etishda ta'lim menejmentining roli.....	241
<i>Allayorova Maloxat Normaxmat qizi</i>	
Integrating Innovative Technologies for the Enhancement of Speech and Communication Skills Among Learners With Intellectual Disabilities in Uzbekistan: Pedagogical Approaches and Developmental Outcomes	244
<i>Donisheva Gulruy Akhrorkulovna</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini o'quvchilar o'qish savodxonligini rivojlantirishga metodik jihatdan tayyorlash.....	247
<i>Doniyarov Mavlonbek Arabovich</i>	
Kimyoviy birikmalarda bog'lar sonini hisoblashning yangi matematik usullari.....	252
<i>Ergashev Vahob Ergashevich</i>	
Boshlang'ich sinf o'qituvchilarining mantiqiy tafakkurini rivojlantirish pedagogik muammo sifatida	257
<i>G'aniyeva Maftuna Abduaziz qizi</i>	
Pedagogika oliy o'quv yurtlarida steam fanlarini raqamli texnologiyalar asosida o'qitishning metodik asoslari	261
<i>Jamolova Sitara Muzaffar qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining matematik tafakkurini rivojlantirishda didaktik o'yinlar va interaktiv metodlardan foydalanish samaradorligi	264
<i>Mamadiyrov Jamol</i>	
Zamonaviy ta'lim jarayonida talabalar mustaqil faoliyatini rivojlantirishda pedagogik yondashuvlar.....	268
<i>Mamayusupova Nafisa Abdulatifovna</i>	
Para yengil atletikachilarda nayza uloqtirish texnikasini takomillashtirish uslubiyati	271
<i>Qiyomova Shohsanam Yarash qizi</i>	
Difficulties in Enhancing Communicativeness of Pre-Service English Teachers.....	275
<i>Kurbonova Maftuna Fakhriddinovna, Mirzayeva Gulshan Azamatovna</i>	
Principles of Teaching Basic Foreign Language Skills (EFL)	278
<i>Samandarova Gulsara Ismatilloevna</i>	
O'quvchilarning innovatsion ta'lim muhitida tayanch kompetensiyalarini shakllantirishning dolzarbligi	282
<i>Toshpulatova Farida Radjabovna</i>	
Корпоративная культура педагогов и внутренняя стабильность ДОО	286
<i>Буранова Шохноза Абдуразаковна</i>	
Развивать личностные качества учащихся на уроках географии.....	290
<i>Шадиева Нигора Шариповна</i>	
Raqamli texnologiyalar yordamida oliy ta'lim sifatini oshirishda innovatsion yondashuvlar	295
<i>Baytileuova Gulnaz Quralbay qizi</i>	
Yangi avlod pedagoglarini tayyorlash: kompetensiyalar va qadriyatlarining roli.....	298
<i>Ro'ziboyeva Ma'mura Abdunabiyevna</i>	
Astronomiya fanini o'qitishda integrativ yondashuvdan foydalanib o'qitishning ta'lim tizimidagi o'rni	301
<i>Barakayeva Sarvinoz To'liqunovna</i>	
Alohida e'tiborga muhtoj bolalar bilan ishlashda yangi pedagogik texnologiyalarni qo'llash.....	305
<i>Usmonov Salohiddin Dushan o'g'li, Namozova Sevinch Asqar qizi</i>	
Ma'naviy-axloqiy sifatlarni tarbiyalashda pedagogik qadriyatlarining ustuvorligi.....	310
<i>Jumayeva Gulnara Tursunpulatovna</i>	
Talabalarni maktabgacha ta'lim tashkilotlarini maqsadli boshqarishga tayyorlashning nazariy asoslari	314
<i>Mahmudova Zulfiya Xomitovna</i>	
Pedagogical Methodology Improve Students' Professional Mobility in Acquisition of Specialty.....	319
<i>Khidirova Muhabbat Murodillayevna</i>	

Boshlang'ich sinf ona tili darslarida pedagogik texnologiyalardan foydalanish	322
Ismoilova Surmaxon Amonovna, Yusupova Mohinur	
Qoraqalpoqlarning dehqonchilik marosimlari	326
Orinboyeva Go'zal Polatovna	
The Complexity of Training Teaching Staff for Work in Public Schools Organized in Medical Stations in Uzbekistan.....	330
Inogamova Dilfuza Rakhmatullaevna	
Boshlang'ich ta'lim texnologiya fanini o'qitishda STEM yondashuvi orqali o'quvchilarda mustaqil va tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish.....	335
Jabbarova Zuhra Omondullayevna	
Eshitishda nuqsoni mavjud bolalarni nutqini shakllantirish metodikasi	338
Z. N. Mamarajabova	
5–7-sinf qizlarida raqamli texnologiyalar ta'sirida tarbiya jarayonining o'ziga xosliklari.....	341
Abdurazzoqova Marg'uba Muxammad qizi	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda emotsional intellektni rivojlantirish diagnostikasi: metodlar va natijalar ..	345
Abduxamidova Dilorom Abdumuminovna	
PISA topshiriqlari asosida o'quvchilarda tadqiqotchilik ko'nikmalarini shakllantirish	349
Axunjanova Shirmonoy Isroiljonovna	
Bo'lajak surdotarjimonlar uchun faoliyat turlarini tanlashda ko'maklashish	354
Dehqanova Muborakxon G'iyosiddinovna	
Mustaqil ta'limni tashkillashtirishda tarjimadan foydalanish jarayonlari	357
Erkayev Elmirza Temirovich	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kasbiy faoliyat samaradorligini oshirishda kreativ va tanqidiy fikrlash kompetensiyalarining o'rni.....	361
Jumayeva Muxlisa Shokir qizi	
Tasks, Exercises, and Activities in the English Classroom: Differences, Similarities, and Effective Use	366
Qodirov Olim Odilovich	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda kommunikativ kompetentlikni rivojlantirish masalalari	372
Safarova Mohichehra Xonzafarovna	
Malaka oshirish tizimida boshlang'ich sinf o'qituvchilarini tabiiy-ilmiy savodxonligini rivojlantirish masalalari.....	376
Saidova Dilnoza Maripovna	
O'zbekiston va Yaponiya dzyudo trenerlarining mashg'ulot jarayonlarini qiyosiy tahlili.....	380
Sharipov Xabibullo Abduqahhorovich	
"Kompyuter lingvistikasi"ning rivojlanish tendensiyasi.....	386
Xusanboyeva Muxlisa Ikrojon qizi	
Педагогические технологии стратегического развития взаимного сотрудничества организаций дошкольного образования и родителей.....	392
Тухлиев Муслимбек Шерзод угли	
Oliy ta'limda inklyuziv ta'lim tizimini joriy etish muammolari	397
Dilbar Nurkeldiyeva	
Ixtisoslashtirilgan ta'lim muasasalarida tarbiyaning o'rni.....	401
Laylo Sharopovna Nurmuxamedova	
Intellektida kamchiligi bo'lgan bolalarning ijtimoiylashuvida muloqotning shakllanish xususiyatlari	405
Shahnoza Amirsaidova	
Aqli zaif bolalarga ta'lim jarayonida o'yin faoliyatini shakllantirishning ahamiyati.....	409
Ziyodullayeva E'zoza Ne'matjonovna	
Pedagogik texnologiyalar metodlarini tanlash va qo'llashning umumiy mezonlari	412
Abdullayeva Komila Tursunovna	
Didaktik o'yinlar vositasida 2-sinf o'quvchilarida bog'lanishli nutq ko'nikmalarini shakllantirishning pedagogik imkoniyatlari	416
Askarova Gulayim Arislan qizi	
Yugurib kelib uzunlikka sakrovchilarda tezkorlikni samarali va jadal rivojlantirishni ilmiy asoslash.....	420
Avazov Shukrullo Ibatovich, Nuraliyeva O'g'iloy Shomurotovna, Mustafayev Ismoil Nuralio'g'li	
Boshlang'ich sinflarda kreativ ta'limning o'ziga xos xususiyatlari va zaruriyati.....	425
Axmedova Mastura Jamoliddinovna	
Imkoniyati cheklangan o'quvchilarda tabiatshunoslik kompetensiyasini shakllantirishning pedagogik shart-sharoitlari	430
Azizova Dilnora	

Bo'lajak shifokorlarda tibbiy – deontologik kompetensiyalarni shakllanishida tibbiy amaliyotning ahamiyati.....	435
Babadjanova Gulchexra Baxtiyarovna	
Bolaning aqliy rivojlanishini yoritadigan ko'rsatkichlar	440
Bozorboyev Javlon Davlatali o'g'li	
Bo'lajak oligofrenopedagoglarning kasbiy-metodik kompetensiyalarini rivojlantirish xususiyatlari.....	445
Daminova Maftuna Asqarali qizi	
Kreativ pedagogika fani va mantiqiy fikrlash kompetentligi orasidagi bog'liqlik.....	449
Diyora Egamberdiyeva	
Oilani mustahkamlovchi va ajralishiga olib keluvchi omillar	454
Haqberdiyev Jamoliddin Abdug'affor o'g'li	
Quality Management as a Functional and Attributive Characteristic of Modern Management.....	458
Jabbarbergenova Bibimaryam Amangeldievna	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining ijodiy faoliyatini rivojlantirishda pedagogik va psixologik jarayonlar	464
Mamedova Maxfuza Erkinovna	
Huquqiy ong va madaniyatni shakllantirishda yuridik ta'limning roli: tahlil va takliflar	470
Mansurova Zilola Akromxonovna	
Pedagogik ta'limda klaster yondashuvi: O'zbekiston va jahon tajribasi	474
Nafisa Tokhirova Dilshod qizi	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kasbiy kompetentligini rivojlantirishning nazariy-pedagogik asoslari: zamonaviy yondashuvlar va innovatsion imkoniyatlarning integratsiyasi asosida shakllanish jarayoni.....	478
Norqulov Lutfullo Mamarajabovich	
Montessori metodikasi va undagi bolalar sensomotorikasini rivojlantirishga doir tajribalar tahlili	484
Parmonova Laylo Iloxomovna	
Molekulyar fizikani modellashtirish orqali o'qitish metodikasini takomillashtirish.....	488
Q. U. Tog'ayeva	
Milliy tarbiyada raqamli vositalardan foydalanishning pedagogik imkoniyatlari	493
Qo'shnazarova Nozima Maxmutjon qizi	
Learning Intercultural Communication Through Social Media: the Approach of Modern Students	498
Raxmonqulova Feruza Akmal qizi	
Aqliy rivojlanishda muammolari bor maktab o'quvchilarida geometrik tushunchalarni shakllantirishning nazariy asoslar.....	502
Shodiyeva Navbaxor Xabibulla qizi	
Logopedning kasbiy faoliyatida deontologiya va kompetentlikning roli va ahamiyati	506
Temurova Gulchexra Xudoyqulovna, Isomitdinova Shaxinabonu Zavqiddin qizi	
STEAM ta'limida lego konstruktlorlarining o'rni va ahamiyati.....	511
Toshpulatova Farida Radjabovna	
Diagnostikasi va reabilitatsiya qilishda eshitishda nuqsoni bo'lgan bola va ularning ota-onalari bilan bog'liq muammolar.....	514
Toshpulova Nodira Sultonmurod qizi	
Talabalarni maktabgacha ta'lim tashkiloti va ota-onalar hamkorligi o'rtasidagi o'zaro munosabat shakllari.....	518
Turdiqulova Luiza Zayniddinovna	
O'zbekistonda ESG tamoyillarining ta'limga integratsiyasi: yutuqlar, muammolar va istiqbollari	522
Tursunova Shahzoda Baxromovna	
Maktabgacha yoshdagi aqli zaif bolalarning fazoviy tasavvurlarini shakllantirish	526
Xamidova Muyassar Polsaidovna	
Mustaqil ta'limni tashkil etishning asosiy didaktik prinsiplari.....	530
Yuldashev Shukrullo	
Комплексная методика развития и обучения юных футболистов	536
Ортиков Умиджон Худойбердиевич	
Особенности деятельности детей с нарушением зрения	544
Юсупова Назира	
Integration of Music and Language: Creative Approaches to Teaching English to Music Students	548
Akbarova Moxichexra	

Ingliz tilida yozuv malakalarini takomillashtirishda baholash metodikasi.....	553
Alimardonova Malika Botir qizi	
Yosh kurashchilarni jismoniy va aqliy rivojlantirishda basketbol o'yinining ahamiyati	560
Haqnazarov Qurbon Qo'shayevich	
Voleybol murabbiylarining innovatsion fikrlash qobiliyatini shakllantirish usullari	566
Haqqulov Akbar Abdiraupovich	
Sociolinguistic Competence and Intercultural Communicative Competence: Intertwining Concepts and Practical Implications	571
Kuchmurodova Gulnora Khatamovna	
Ilk qadam davlat dasturida steam ta'lim elementlaridan foydalanish imkoniyati	575
Nazarova Aziza Sohib qizi	
Kasbiy rivojlanish jarayonida rahbar shaxsiy sifatlarini rivojlantirishning zamonaviy yo'nalishlari.....	579
Roziqova Nazokat Alisher qizi	
Deontologik yondashuvning nazariy-pedagogik asoslari va uning ta'lim tizimidagi ahamiyati	583
Tashpulatova Nodira Olimjon qizi	
Kasbiy-pedagogik tayyorgarlikda fanlararo integratsiya asosida boshlang'ich ta'lim yo'nalishi o'qituvchilarining metodik salohiyatini oshirish yo'llari.....	586
Kashimova Aziza Alisherovna	
Природа и механизм действия биологических иммуностимуляторов на организм животных	590
Койилова Мехринисо Джураевна	
Badiiy asarlar ustida ishlash jarayonida boshlang'ich sinf o'quvchilarining emotsional intellektini shakllantirish mezonlari	594
Jamalova Kamola Shahobiddinovna	
Bo'lajak o'qituvchilarning tanqidiy fikrlashini rivojlantirish asosida fizika o'qitish metodikasini takomillashtirish	600
Musurmonova Shaxnoza Dilshod qizi	
Futbolchilarda texnik tayyorgarlikni takomillashtirishning ilmiy-metodik asoslari.....	606
Babayev Anvarjon Axmedovich	
Semantik afaziya va uni bartaraf etish yo'llari	611
Umida O'tabasarova Mexmanovna, G'anieva Gulrux Tavakkaljon qizi	
Сравнительный анализ национальных видов борьбы Японии.....	616
Даминов Илхом Аширалиевич	
Pedagogik jarayonda kognitiv rivojlanishga ta'sir qiluvchi omillar va bu faoliyatni rivojlantiruvchi interaktiv metodlar va texnologiyalar	621
Abdiraimova Gulrux Samad qizi	
Aqli zaif kichik maktab yoshidagi bolalarda o'qishni o'zlashtirishga motivatsion tayyorlikni shakllantirish ...	625
Abdunazarov Abdumutal Olimovich, Xaitboyeva Kumushxon Farxodjon qizi	
Psixik rivojlanishida kechikishi bo'lgan bolalar nutqini rivojlantirishda neyrokorreksiya mashg'ulotlarning ahamiyati	628
Akramova Xafiza Samadovna, Jumanova Mashhura Shokir qizi	
Pedagogik amaliyotning bo'lajak o'qituvchilar tayyorlash tizimidagi o'rni	632
Aliyeva Mavjudaxon Baxromjon qizi	
O'zbek tili darslarida media matnlardan foydalanish usullari.....	637
Allakhova Bagdagul Djoldasbayevna	
Media axborot vositalarining bolalar va o'smir yoshlarga ta'siri.....	640
Arobova Shohsanam Akram qizi	
Biologiya ta'limida tizimli-faoliyatli yondashuvning nazariy-metodologik asoslari.....	645
Asrorova Odinaoy Otabek qizi	
Maktabgacha yoshdagi dizartirik bolalarning so'z boyligini rivojlantirish yo'llari	650
Azizova Nilyufar Mirziyadovna	
Ijtimoiy pedagog faoliyatida innovatsion yondashuvlar	656
Bahriddinova Gavhar Oydinova	
Ta'lim tizimida deontologik yondashuvlarning pedagogik imoniyatlari.....	659
Boboxujayev Johonmirzo Umar o'g'li	
Zamonaviy ta'limda imkoniyati cheklangan bolalarga nisbatan inklyuziv yondashuv.....	662
Djurayeva Hurshida	
Libos va aksessuarlar orqali milliy estetik didni shakllantirishning pedagogik mexanizmlari	666
Doniyorova Shahnoza Erkin qizi	

Mantiqiy fikrlashni rivojlantiruvchi mashg'ulotlarni tashkil etish bosqichlari mazmuni	672
Dosbayeva Shahnoza Abdurahimovna	
Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarga chet tili o'rgatishning pedagogik-psixologik asoslari.....	675
Ergasheva Xilola Yunusxonovna	
Use of Artificial Intelligence in Teaching English as a Foreign Language for Uzbekistan General Schools.....	679
Feruza Zokirova Adham qizi	
Efferent motor afaziya va uni bartaraf etish yo'llari.....	682
G'anieva Gulrux Tavakkaljon qizi	
O'quvchilarda ekologik kompetensiyani shakllantirish: biologiya darslarida global ekologik muammolar tahlili.....	686
Ibragimova Sitara Akmal qizi	
Ba'zi 3D-metallarining 2-amino-5-allitio-1,3,4-tiadiazol bilan kompleks birikmalarini o'rganish	690
Jumaniyazova Gulxumar Karimbayevna	
Tizimli bilish kompetentligining mazmuni va uning maktabgacha ta'limdagi o'rni	696
Mirazimova Muxabbat Normatovna	
O'qituvchilik mahorati va axloqiy madaniyatning mushtarakligi.....	700
Nabiyev Islom Karimovich	
Qarshi shahrida turizm menejerlarining kasbiy malakasini uzluksiz takomillashtirishni ta'minlash	706
Normurodova Zebo Eshmaxmatovna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida moslashuvchan kompetensiyalarni shakllantirishning metodik asoslari....	710
Nuriddinova Diyora Isaqali qizi	
Mediasavodxonlik vositasida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining tanqidiy fikrlashini rivojlantirishning pedagogik xususiyatlari.....	714
Pardayev Asror Ikromovich	
Boshlang'ich sinf ona tili darslarida kommunikativ kompetensiyalarni shakllantirish metodikasi	718
Qayumova Mahfuzaxon Alisher qizi	
Yuqori sinf o'quvchilarining ma'naviy kompetentligini jadidlarning pedagogik qarashlari asosida shakllantirish metodikasi (Temurbeklar maktablari misolida)	724
Quldashev Murodjon G'aniyevich	
Bugungi voleybolda to'p uzatish texnikasi va aniqligini 13–14 yoshdan boshlab aylanish harakatlari ta'sirida shakllantirish afzalligi	727
Rejapov O'tkirbek G'ayratjon o'g'li	
Boshlang'ich sinf o'quvchilariga bolalar o'yin folklorini o'rgatishda tolerantlikni rivojlantirishning metodik usullari va texnologiyalari.....	733
Ro'ziboyeva Madina Salimovna	
Pedagogik muloqot tushunchasi va uning o'ziga xos xususiyatlari	737
Ro'zimatova Maxpuza	
Intellektual qadriyatlarning talaba yoshlar aksiologik hayotiy pozitsiyasini shakllantirishdagi roli	743
Rustam Latipov Mamadaliyevich	
Bo'lajak tasviriy san'at o'qituvchilarini tayyorlashda AI-platformalarni integratsiyalashning amaliy mexanizmlari	747
Rustamov Kamoliddin Ziyodillo o'g'li	
Maktab biologiya ta'limida individuallashtirish texnologiyasidan foydalanish metodikasi	754
Savutova Malohat Erkinovna	
Bo'lajak o'qituvchilarning turizm sohasiga bo'lgan munosabatini o'rganishning ijtimoiy-pedagogik metodikasi.....	760
Shodiyorov Rustam Xasan o'g'li	
Bo'lajak harbiy xizmatchilarda deontologik yondashuvlar asosida raqamli muloqot madaniyatini shakllantirish.....	764
Soyibnazarov Baxtiyor Abdunazar o'g'li	
Pedagogika oliy o'quv yurtlarida umumiy yer bilimi fanidan amaliy mashg'ulotlar tizimini kasbiy faoliyatga yo'naltirishning dolzarb masalalari	770
Sultanova N. B.	
Ijtimoiy reabilitatsiyani amalga oshirishda tibbiy-psixokorreksion maslahat ishlar mazmuni	775
Suvanqulova Shaxnoza Karimqulovna	
Blokcheyn texnologiyasining ta'lim jarayonida qo'llanilishi va imkoniyatlari	780
Suyumov Jo'rabek Yunusaliyevich	

Oila va xotin-qizlar tizimida kollaborativ madaniyatning o'ziga xos xususiyatlari	783
<i>Tojibayeva Nazokatxon</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining tafakkurini rivojlantirishda interfaol metodlarning o'ri	787
<i>To'xtasinova Nigoraxon Azizxon qizi</i>	
Oliy o'quv yurtlarida analitik kimyo fanini o'qitishning samaradorlik ko'rsatkichlari	793
<i>Umrbekova Maftuna Ulug'bek qizi</i>	
Antroposentrik yondashuv asosida o'quvchilarda insonparvarlik fazilatlarini shakllantirish yo'llari	796
<i>Xamidova Nigora Ibrohimovna</i>	
Обучение говорению на русском языке абитуриентов с помощью настольных игр	800
<i>Абдулаходова Шохида</i>	
Особенности педагогической деятельности и их виды	803
<i>Мавжудова Ш. С., Мирходжаева Д.</i>	
Развитие критического мышления младших школьников на уроках читательской грамотности	808
<i>Мухаммадиева Марифат Мурод кизи</i>	
Искусство подбора слов: стилистические и семантические возможности перифраз	811
<i>Юлдашева Дилноза Бекмуродовна</i>	
Zamonaviy pedagogik texnologiyalar asosida talabalarda refleksiv tafakkurni rivojlantirishning vazifalari va pedagogik imkoniyatlari	815
<i>Abdullayeva Ziroatxon Qurbonovna</i>	
The Human Factor in AI-Mediated English Instruction: Balancing Technology and Pedagogical Expertise	818
<i>Ikramova Aziza Aminovna</i>	
Madaniyat tushunchasi va uni xorijiy til o'qitishda o'rganish zarurati	823
<i>Ma'murova Farangiz Ne'matovna</i>	
O'quvchilarda tanqidiy tafakkurni shakllantirish: zamonaviy pedagogik yondashuvlar va ularning samaradorligi	827
<i>Ostonova Ma'mura Ulug'bek qizi</i>	
Ko'zi ojiz boshlang'ich sinf o'quvchilarining kommunikativ kompetentsiyasini o'rganishning nazariy asoslari	830
<i>Qarshiboyev Asliddin</i>	
Farzand tarbiyasida ota-onaning pedagogik-psixologik malakalari	834
<i>Xojimirzayeva Shaxnoza Shokir qizi</i>	
Darsdan tashqari mashg'ulotlarda o'quvchilarni kasb-hunarga yo'llashning tashkiliy-ilmiy asoslari	839
<i>Xolmatov Pardaboy Qoraboevich</i>	
Методология типологического и сравнительного анализа детского фольклора	844
<i>Азмиева Э. Э.</i>	
Maktabgacha ta'lim elementar matematik tushunchalarni rivojlantirish zarurati	851
<i>Xoldarova F. M.</i>	
Multimadaniy muhitda pedagoglarning tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini shakllantirish mexanizmlari	854
<i>Gulyamova Nafisa Burikulovna</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda milliy qadriyat tushunchalarini shakllantirishda oila va mahallaning roli	858
<i>Rizayeva Xusniya Ubayevna</i>	
Raqamli pedagogika: zamonaviy ta'limda innovatsion texnologiyalar roli	861
<i>Maxmudova Dilnoza Xaytmirzaevna</i>	
Badiiy adabiyot – maktabgacha yoshdagi bolalarda estetik dunyoqarashni shakllantiruvchi omil sifatida	865
<i>Xujamberdiyeva Shahnoza Kupaysinovna</i>	
Yangi O'zbekistonda inklyuziv ta'lim islohatlar bosqichida	868
<i>Boyqulov Azamat Maxram o'g'li</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari direktor o'rinbosarlarining menejerlik ko'nikmalarini rivojlantirishning xorijiy tajribasi va uni mahalliy sharoitda qo'llash imkoniyatlari	871
<i>Maxamadaliyeva Ezoza Rustamxo'ja qizi</i>	
Oliy badiy pedagogik ta'lim muassasasida bo'lajak tasviriy san'at o'qituvchilarini maktab o'quvchilarida illyustrativ rasm ishlashga oid kompetensiyalarini shakllantirishga tayyorlashning mazmuni	875
<i>Sobirov Sarvar Tursunmurotovich</i>	
Kasb-hunar maktablarida fizika fanini steam integratsiyasi asosida o'qitishning nazariy-didaktik asoslari	878
<i>Mamatxunov Yorkin Abduraimjanovich, Soliyeva Mubinabonu Zokirjon qizi</i>	
Inklyuziv ta'lim sharoitida olib boriladigan pedagogik faoliyat imkoniyatlari	885
<i>Abidova Nilufar Zakirovna</i>	

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tarbiyalanuvchilarni kasbga yo'naltirish: pedagogik yondashuvlar va amaliy tajribalar.....	888
<i>Ahmedova Lola Abdivasi qizi</i>	
Aqli zaif o'quvchilarni ijtimoiy-maishiy kompetensiyasini shakllantirishning asosiy komponentlari va samarali omillari.....	893
<i>Anvarova Dilfuza Akramjanovna</i>	
O'quv topshiriqlari orqali 6-sinf o'quvchilarining pragmatik kompetensiyasini rivojlantirishning ilmiy-metodologik asoslari.....	896
<i>Ashirboyeva Nafisa Aminboyevna</i>	
Talabalarda ijtimoiy faollik ko'nikmalarini takomillashtirish va uning amaliy ahamiyati.....	900
<i>Ergasheva Maftunaxon Avazbekovna</i>	
Talabalarda zamonaviy pedagogik texnologiyalar asosida reflektiv tafakkurni rivojlantirish	904
<i>Ergasheva Nigora Dilshodjon qizi</i>	
Maktabgacha katta yoshdagi bolalarni kasbga qiziqishlarini rivojlantirishning pedagogik va psixologik xususiyatlari.....	907
<i>Isabekova Dilafruz Shermirzayevna, Gazibekova Gulavza Ergashovna</i>	
Innovatsion ta'lim texnologiyalarini qo'llashning nazariy asoslari.....	913
<i>Murodov Akmal Djayliboyevich</i>	
Maktabgacha ta'lim yoshdagi intellektida nuqsoni bo'lgan bolalarning estetik muomala madaniyatini tarbiyalash.....	917
<i>Po'latova Parida</i>	
Fizika fanini o'qitishda raqamli ta'lim vositalarining samaradorligi.....	920
<i>Saparova Gulmira Baxtiyorovna</i>	
Rus tilini o'qitishda an'anaviy va audiovizual usullarning qiyosiy tahlili	923
<i>Umarov Aziz Avazovich</i>	
An Analysis of The Importance of Teaching English at the Primary Level.....	927
<i>Vasila Almetova Sunnatullayevna</i>	
Muammoli ta'lim texnologiyalarini ta'lim jarayonida qo'llash.....	931
<i>Adizova Nodira Baxtiyorovna</i>	
"Informatika va axborot texnologiyalari" fanidan iqtidorli o'quvchilar bilan ishlashning ilmiy-pedagogik yondashuvlari	936
<i>Akmaljon Xushvaqto'v</i>	
Iqtidorli talabalar bilan ishlash pedagogik muammolari	939
<i>Delov To'liqin Erkinovich</i>	
Rinolaliya nutq nuqsonining anatomik jihatdan kelib chiqishi	945
<i>Kabirova Zarnigor Raxmonjon qizi</i>	
Methodology for Teaching Modal Verbs in English Lessons	949
<i>Kholnazarova Vazira Bozor qizi</i>	
The Use of Mobile Apps to Build Vocabulary Proficiency	953
<i>Kosimov Sunnat Ravshan ugli</i>	
Disability Terminology in Uzbek: Etymological Evolution and Future Trends	957
<i>Kuchkarova Xurshida</i>	
Bo'lajak muhandislarni grafik dasturlar yordamida loyihaviy-konstruktorlik kompetentligini rivojlantirish (muhandislik va kompyuter grafikasi fani misolida)	964
<i>Madaminov Javlonbek Zafarjonovich</i>	
Ijodiy tafakkurni rivojlantirishda interaktiv darsliklarning pedagogik imkoniyatlari	968
<i>Mirzaakbarov Dilshod Dovlatboyevich</i>	
Sog'lom turmush tarzi – jismoniy madaniyati sohibi sifatida jismoniy mashqlar komplekslarini tuzish va bajarishda amal qilinadigan qoidalar	971
<i>Musayev Zarifjon Tursunaliyevich</i>	
Bo'lajak defektologlarning pedagogik mas'uliyatini oshirish	974
<i>Nodira Mirboboyeva</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarni kreativ yondashuv asosida innovatsion faoliyatga tayyorlash texnologiyasini takomillashtirish modeli	977
<i>Odamboyeva Mehribon Norimon qizi</i>	
O'quvchini muloqot qilish ko'nikmalarini shakllantirishda kitobxonlikning o'rni.....	981
<i>Qurbanova O'g'iloy Axrorovna</i>	

Sharq mutafakkirlari asarlari vositasida boshlang'ich sinf o'quvchilarining ijtimoiy faollik ko'nikmalarini rivojlantirishning afzalliklari	985
Rejabboyeva Muxarram Odiljon qizi	
Pedagogik ta'lim jarayonida raqamli nazorat tizimlaridan foydalanish samaradorligi va rivojlantirish yo'nalishlari	989
Samijonov Azizbek Ismoiljon o'g'li	
Dizatriya nutq kamchiligini bartaraf etishda muassasa, logoped va oilaning hamkorligi	992
Shermatova Yukut Sabirovna	
Kulolchilik va an'anaviy o'yinchoqlarni o'quvchilar kasb tanlash jarayonida qo'llash metodikasi	995
Soliyeva Diyora Bobur qizi	
O'zbekistonda inkluziv ta'lim va uning me'yoriy-huquqiy asoslari	998
Temirov Nabijon Soliyevich, Esonova Klaraxon Mahmamin qizi	
Oila va xotin-qizlar tizimida kollaborativ madaniyatning o'ziga xos xususiyatlari	1001
Tojibayeva Nazokatxon	
Sun'iy intellekt yordamida talaffuz va tinglab tushunish ko'nikmalarini rivojlantirish metodikasi	1005
Tojiyev Olimjon Haqberdi o'g'li	
Boshlang'ich ta'lim tizimi muammo va istiqbollari sotsiologik tadqiqotlar asosida	1008
Voxidova Muqaddas Rasuljon qizi	
Oliy ta'lim talabalarida integrativ yondashuv asosida tanqidiy fikrlash kompetentligini rivojlantirish metodikasi	1011
Xalimova Mashraboy Vaxidovna, Botirova Mavluda To'xtasin qizi	
5–6 yoshli bolalarda ekologik madaniyatni rivojlantirishda o'yinli texnologiyalarini qo'llashning pedagogik shart-sharoitlari	1015
Xolboyeva Gulnora Ulashovna, Dolliyeva Xayrigul Namoz qizi	
Bo'lajak tarbiyachilarda kasbiy kompetentlikning namoyon bo'lishi psixologik fenomen sifatida	1018
Xoshimova Y. I.	
Inklyuziv ta'lim sharoitida pedagogik va psixologik yondashuvlarning mazmuni	1023
Xudoyqulova Aziza Anvar qizi	
Pedagogik ta'limda mediakompetentlikni shakllantirish jarayonida raqamli resurslardan foydalanish samaradorligi	1026
Yuldashov Sherzod Sattorovich	
Особенности развития эмоционального интеллекта у дошкольников	1029
Жамолова Зарнигор Баходир кизи	
Стратегии лингвистического моделирования в обучении русскому языку и их роль в формировании идентичности студентов	1033
Рузметова Наргиза Ахмедовна, Рузметова Хилола Абдушориповна	
Bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarini matematik mushohada yuritishga o'rgatish	1038
Dehqonova Mahliyo Shuhrat qizi	
Tarbiyachi inklyuziv kompetentligi va zamonaviy ta'limda uning o'rni	1041
Haydarova Namuna	
Using Story-Based Role-Play Activities to Enhance Speaking Skills of Primary School Learners	1044
Mohigul Nizomiddinova	
Axborot va telekommunikatsion vositalari imkoniyatlaridan foydalanish orqali talabalarni badiiy qadriyatlarga qiziqtirish	1049
Soliyeva Maftuna Tirkash qizi	
Ruhiy rivojlanishning susayish sabablari va klinik xarakteristikasi	1053
Xamrayeva Iroda Sayfullayevna	
Ona tili darslarida zid ma'noli so'zlarning o'quvchilar nutqini rivojlantirishdagi vazifalari	1056
Xusanova Gulruxsor To'liqin qizi	
Ta'lim tizimida neyrolingvistik dasturlash (NLD)ning ilmiy-metodologik asoslari	1059
Xolikova Dilobarxon Maxsitovna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida milliy identitet va vatanparvarlikni shakllantirish texnologiyalari	1062
Primkulova Iroda Berdimurodovna	
Informatika o'qitishda veb texnologiyalardan foydalanishning ahamiyati	1067
Xatamqulova Gulsanamxon Salimjonovna	
Talabalarining ingliz tilida o'qish ko'nikmalarini rivojlantirishda interaktiv metodlardan foydalanish	1071
Esmuratov Muzaffar Elamonovich	

Bo'lajak maxsus pedagoglarni korreksion mashg'ulotlarda logotexnik mashqlar tizimidan foydalanishga tayyorlash omillari.....	1073
Maxmudov Xurshidjon Shuxratovich	
Inklyuziv ta'lim jarayonida boshlang'ich sinf o'quvchilarini antroposentrik yondashuv asosida tarbiyalash mexanizmi	1076
Oppoxo'jayev Xojixuja Azimjon o'g'li	
Nutqida muammosi mavjud bolalarning ijtimoiy adaptatsiya xususiyatlarini o'rganishning pedagogik asoslari	1081
Ne'matullayeva Mushtariy Laziz qizi	
Mutaxassislik modullarini integrativ o'qitishning mazmuni va shart-sharoitlari	1084
Maxmudova Madinaxon Sobirxonovna	
Talabalarda divergent tafakkurni rivojlantirish usullari	1091
Adizova Nigora Baxtiyorovna	
Milliy tarbiya tizimida milliy tilning o'rni (jadid pedagoglari qarashlari misolida)	1096
Almuratova Gulbaxor Mansur qizi	
Kompetensiyaviy ishlab chiqarish bo'yicha pedagogika kollejlari o'quvchilarining o'quv-bilish "yaratish" faol modeli	1100
Ashirov Abdurashid Ravshanovich	
Bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarida deontologik madaniyatning tarkibiy qismlari va pedagogik, psixologik tahlili	1106
Axadova Mahliyo Xalimovna	
Scientific and Methodological Foundations of the Development of Universal Competencies of Students..	1109
Bakhtiyor Suvonkulov	
Maktabgacha 5-6 yoshdagi bolalarni badiiy adabiyot bilan tanishtirishning yosh bilan bog'liq xususiyatlari va tarbiyachining mahorati	1113
Daminova Shoxista Farxodovna	
Gospital pedagogika – shifoxona va maktab o'rtasidagi ko'prikdir	1117
Dilmurod Alimov	
Rus tili o'qituvchilarining kasbiy faoliyati asoslari	1121
Ergashov Ma'murjon Mominjonovich	
Muhandislik ta'limida smart-ta'lim texnologiyalari va adaptiv loyihalash kompetensiyasining nazariy-metodologik asoslari	1125
G. Sh. Tursunova	
6–7 yoshli bolalarda ikkinchi tilni o'rgatish orqali ijodiy tafakkurni rivojlantirish: metodik yondashuvlar	1130
G'aniyeva Shahlo Abduqahhor qizi	
Sun'iy intellekt vositalari orqali bo'lajak o'qituvchilarda axborotlar bilan ishlash kompetensiyasini shakllantirish	1138
Inadullayeva Sevara Qahramonovna	
Jadid adabiyotini o'qitishda dekonstruktiv yondashuv va samarali pedagogik strategiyalar	1141
Isabayeva Asida Yusufjonovna	
Kimyo ta'limida natriy va uning birikmalarini o'qitishda pinbord usulining metodik imkoniyatlari.....	1146
Iskandarov Aybek Yuldashevich, Axmedova Nargiza Rustamovna	
Sifat menejmenti zamonaviy menejmentning funksional xarakteristikasi sifatida.....	1149
Jabbarbergenova Bibimariyam Amangeldiyevna	
Development of Speed-Strength Abilities of Qualified Wrestlers in Sports Improvement Groups.....	1155
Jumadurdiyev Bahodir Xolmamatovich. Komilov Aziz Xoshimovich	
Odam va hayvonlar fiziologiyasi fanining oliy ta'lim tizimidagi o'rni va didaktik ahamiyati	1160
Kaljanov Damir Maxsetbayevich	
Psychological Preparation of Young Judo Players Before and During Competitions	1165
Komilov Aziz Xoshimovich, Jumadurdiyev Bahodir Xolmamatovich	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining kreativ fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish	1171
Komilova Farog'at Numonjon qizi	
Tarbiya innovativ metodlarining oilada tutgan o'rni.....	1176
Marimbayeva Bibidona Rinat qizi	
Tibbiyot texnikumi o'quvchilarining mustaqil ishlari orqali kognitiv ko'nikmalarini shakllantirish metodikasi	1180
Matchanova Malika Maxmudovna	
Pedagogik innovatsiyalar va yangi metodologik yondashuvlar: Design Thinking, Project-Based Learning, Problem-Based Learning onlayn shaklda	1183
Muydinjonov Ziyodjon Rafiqjon o'g'li	

Maktabgacha ta'lim tashkilotlari direktorlarining kasbiy tayyorgarligi va rivojlanishidagi pedagogik shart-sharoitlar	1187
N. Sh. Djumaniyazova	
Badiiy gimnastikachilarda egiluvchanlik sifatini rivojlantirishning nazariy asoslari	1190
Nazarova Mohinur Atxam qizi	
Boshlang'ich sinf o'qituvchilarining metodik tayyorgarligini takomillashtirish texnologiyasi	1195
Nishonova Durdona Olimjon qizi	
Politeknikumlarda "Veb dasturlash" fanini o'qitishda sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanish metodikasi	1201
Nuritdinova Gulnigor Taxirjanovna	
O'zbekiston Respublikasi maktabgacha ta'lim tashkilotlari uchun "Ilk qadam" davlat o'quv dasturi (uchinchi nashri) dagi o'zgarishlar	1205
Otahanova Manzura G'ofurovna	
Sog'lom turmush tarzi vositasida oliy ta'lim muassasasi talabalarining jismoniy salomatligini pedagogik strategiyalar orqali rivojlantirish metodikasi	1210
Qayumov Shohruh Abduljalol o'g'li, Norqulov Shokir Muzaffarovich, Karimova Mohinur Abduljalol qizi	
Maktabgacha ta'lim tashkilotida yozgi sog'lomlashtirish va chiniqtirish davrida ta'lim-tarbiya jarayoni sifatini ta'minlash	1214
Qurbonova Asal Dilshod qizi	
O'quvchilarining kreativligini rivojlantirish bosqichlari	1218
Safarova Madina Azamat qizi	
Fizika fanini o'qitishda zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish	1222
Shag'ataeva Uldanay O'serbay qizi	
Oliy ta'lim tizimida klasterli yondashuvni qo'llash orqali talabalar induktiv va deduktiv fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishning nazariy-metodologik asoslarini takomillashtirish	1227
Shermatova Saxobaxon Rahmonberdi qizi	
Milliy qadriyatlar asosida tasviriy san'atni o'qitishning zamonaviy yondashuvlari	1231
Sherov Dilshod Reyimberganovich	
Ta'lim jarayonida o'qituvchilarni baholashda interaktiv va moslashuvchan usullar	1236
Sayfuddinova Kavsar Rahmatulloh qizi	
Nogiron bolalarni tekshirishda psixologik-pedagogik diagnostikaning ahamiyati	1239
Umarova Sabxon Minavvarovna, Yuldasheva Dilbarxon Turg'unovna	
Ingliz tili darslarida boshlang'ich sinf o'quvchilarining muloqot qobiliyatini rivojlantirish	1242
Xalilova Muxlisa Ulug'bek qizi	
Bo'lajak o'qituvchilarning kreativ qobiliyatlarini rivojlantirish bosqichlari	1247
Xayitov Jonibek Xolboboyevich	
Pedagoglarning uzluksiz kasbiy rivojlanish jarayonini individuallashtirishning pedagogik tizimini takomillashtirish	1250
Xudoyberdiyeva Janona Rustamovna	
Bo'lajak pedagoglarning kommunikativ kompetentligini rivojlantirishning psixologik-pedagogik xususiyatlari	1254
Axmedov Akmal Yusufovich, Muhammadjonova Zarnigor Shokirjon qizi	
Boshlang'ich sinflarda matematik mantiqiy fikrlashni rivojlantiruvchi metod va vositalar	1258
Eshonqulova Shafoat Ergashevna, Eshonqulov Sherzod Ummatovich, Samandarova Shahnoza	
Muhandislik ta'limida smart-ta'lim texnologiyalari va adaptiv loyihalash kompetensiyasining nazariy-metodologik asoslari	1262
G. Sh. Tursunova	
Professional Needs of Deputy Directors at Secondary Schools	1266
Jambilov Nurillo Xabibilloevich	
Virtual reallik texnologiyalari yordamida ta'lim samaradorligini oshirish imkoniyatlari	1269
Mamadjonova Nozima Adhamovna	
AI or Corpus: Which is Better for Teaching English Vocabulary?	1272
Munajat Sultonova	
O'quvchilarni kasbga yo'nal tirishning pedagogik asoslari	1275
Raxmatullayeva Durdona Ravshanovna	
Ingliz tilida talabalarining kasbiy kompetensiyasini rivojlantirish metodikasi (sohaviy matnlarni o'qishni o'rgatish misolida)	1278
Shahobiddinova Dilnavoz Bahodir qizi	

Muhandislik grafikasi ta'limida raqamli transformatsiya: o'quv jarayonini takomillashtirishda zamonaviy pedagogik texnologiyalar (Cad, 3D modellash, VR) roli	1281
Tadjiyeva Feruza Muxtarovna	
Raqamli ta'lim ekotizimi: AKT asosida axborot-ta'lim muhiti va virtual laboratoriyalarni joriy etish tajribasi	1286
Toshkentov Akmal Mamirovich	
Boshlang'ich sinf o'qituvchilarida chiroyli yozish texnologiyalarini rivojlantirish pedagogik muammo sifatida.....	1290
Usmonova Gulnoza Abdurashid qizi	
Теория коммуникации как методологическая основа изучения трансформации языковой нормы в эпоху цифровых медиа.....	1294
Дилшодбеков Темур Дилшодбек угли	
Значение усвоения учебных материалов в процессе формирования биологических понятий у учащихся.....	1297
У. О. Шарибаева	
Specifics of Teaching Professional Terminology to Students of Economic Specialties	1301
Хамдамов Рамзбек Мадаминжонович	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tarbiyalanuvchilarni kasbga yo'naltirish: pedagogik yondashuvlar va amaliy tajribalar.....	1306
Ahmedova Lola Abdivasi qizi	
Madaniyat tushunchasi va uni xorijiy til o'qitishda o'rganish zarurati.....	1311
Ma'murova Farangiz Ne'matovna	
Grafik organayzer tushunchasining mohiyati va uning turlari	1315
Nabijanov Yusufjon Inomiddin o'g'li	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kasbiy kompetensiyasini shakllantirish va rivojlantirishning ilmiy metodik asoslari.....	1319
Xidirova Gavhar Babaqul qizi	
Pedagogik nizo va stress holatlarida o'qituvchining o'zini boshqarish malakasini shakllantirish	1322
Razzakova Dilnoza Akramovna	
Kompyuter grafikasi darslarida loyihaviy yondashuvni amalga oshirishning metodik asoslari.....	1326
Nazarova Shahnoza Shokirovna	
Kichik yoshdagi o'quvchilarda universal ta'limiy faoliyatlarni shakllantirish nazariyasi.....	1330
Abdullayev A'zimjon Abduvali o'g'li	
ART pedagogikaning tarixi va kelib chiqishi	1335
M. K. Abulova	
Dasturiy-didaktik ta'minot asosida talabalarining kiberpedagogik kompetensiyalarini rivojlantirish metodikasini takomillashtirish	1338
Bekchonova Shoira Bazarbayevna	
Bo'lajak pedagoglarning fasilitatsion kompetentligini raqamli texnologiyalar vositasida rivojlantirish mexanizmi	1342
Eshmatova Go'zaloy Ziyoyidin qizi	
Mashqalali o'qitiladigan qaraqalpaq adabiyati saba'ida qollanilgan abzalliqdagi	1346
Jaksimova Urziya Jumabaevna	
Forming Primary-School Teachers' Creative Pedagogical Culture Through Professional Reflection.....	1349
Komiljonova Dilyoraxon	
Professional ta'limda o'quvchilarda tadqiqotchilik ko'nikmalarini shakllantirishning nazariy-metodik asoslari (fizika ta'limi misolida).....	1352
Kosimova Yanglish Baxtiyorovna	
Maktabgacha yoshdagi bolalarga ta'lim-tarbiya berishda ertak terapiyasidan foydalanish	1355
Mamataliyeva Mahbuba Abduvoris qizi	
Oliy ta'lim muassasalarida imkoniyati cheklangan talabalarni ijtimoiy moslashtirish tizimini takomillashtirishning nazariy-pedagogik asoslari	1358
Nazarova Zarrina Allaberdiyevna	
Mantiqiy fikrlashni rivojlantirish texnologiyalari asosida pedagogik loyihalashtirish	1361
Polvonova Yulduzxon Saparboyevna	
SMART texnologiyalar asosida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilari kasbiy mahoratini shakllantirish modeli	1364
Qipchaqova Yorqinoy Hamidjonovna	
Talabalarda emotsional intellektni boshqarishning ijtimoiy-psixologik usullari.....	1368
Rustamova Barno Abduxalilovna	

Nofilologik ta'lim yo'nalishi talabalariga chet tili o'qitish jarayonida pragmatik kompetensiyani rivojlantirish xususiyatlari.....	1371
Sadirova Dinara Sadikovna	
The Effectiveness of Project-Based Collaborative Learning in Improving English Speaking Skills of High School Students.....	1378
Salikhova N. I., Izzetullah Zeki	
Jadidlarning pedagogik merosi va zamonaviy ta'limda akmeologik yondashuv integratsiyasi.....	1383
Shodiyeva Nasiba Rustamovna	
Serebral falajli bolalar uchun xavfsiz muhit yaratish.....	1387
Shokirova Shaxnoza Dilmurodovna	
Diplomatik hujjatlar bilan ishlashning pedagogik modeli	1391
Sobirova Shahlo Jamolovna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarini kreativ fikrlashga o'rgatishning zamonaviy usullari.....	1394
Suyarov Adham Begmuradovich	
Globalization and The Changing Role of English Teachers in Non-Native Contexts	1399
Toirova Shohida Kamolovna	
The Role of the Literary Heritage of the Timurid Era in Shaping National Identity and Spiritual Values	1402
Tokhliyeva Shafolat Rustam kizi	
Mantiqiy fikrlashni rivojlantirishning mavjud ilmiy-nazariy tavsiflari	1405
Toshboyeva Saida	
Talabalarning mustaqil ish loyihasini ishlash jarayonidagi ruhiy holatlari	1408
Uzaqbaeva Venera Abatbaevna, Kubeysinova Nilufar Maxmutovna	
O'qituvchilarda mantiqiy fikrlash kompetensiyasini shakllantirishning mazmuni va mexanizmlari	1412
Xursanova Zilola Mirzaxolmatovna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarda ijtimoiy-emotsional kompetensiyalarni shakllantirish: metod va yondashuvlar	1416
Ziyayev Adxamjon	
Developing Students' Speech Skills Based on Multimodal Approach in English Teaching	1419
Bultakova Mokhinur Shuhratboy qizi	
Kreativ yondashuv asosida talabalarni tarbiyaviy faoliyatga tayyorlashning samarali yo'llari	1422
G. M. Adizova	
A Comparative Study of Linguistic and Cultural Expression in Uzbek and English Literary Discourse.....	1426
Ismoilova Shakhnoza Ilkhomovna	
Fitrat asarlarida vatanparvarlik va milliy ong masalalarining talqini.....	1429
Isomiddinov Yo'ldosh Yusubboyevich	
Bo'lajak tarbiyachilarni pedagogik mahoratni egallash jarayonini takomillashtirish.....	1433
Jabborova Marifat Qodiraliyevna	
Umumta'lim maktablarida ijtimoiy sheriklik asosida ta'lim samaradorligini oshirish mexanizmlari	1436
Kumush Xamrakulova	
Ekologik bilimlar asosida maktabgacha yoshdagi bolalarda tabiatga qadriyatli munosabatlarni shakllantirishning tarixiy asoslarini o'rganishda xorijiy tajribalar.....	1440
Mirxamidova Maftunaxon Xusanboy qizi	
O'yin nomlarining lingvomadaniy ahamiyati	1444
Matmusayeva Muhayyo Azamovna	
Umumta'lim maktablarida elektroliz jarayonini o'qitish metodikasi.....	1446
O'rinova Ozodaxon O'ljayevna, Toshtemirov Asadbek	
Bo'lajak maktabgacha ta'lim tizimi pedagoglarining ekoestetik madaniyatini rivojlantirishda ekologik ta'lim-tarbiyaning o'rni	1450
Oygul Ashurova Anvarjonovna	
Inklyuziv ta'limda alohida ta'lim ehtiyojlari bo'lgan bolalar majburiyat yuklatilgan shaxslar emas.....	1453
Mo'minov Sulton Akbar o'g'li, Toshmurodova Muxabbat Nazaraliyevna	
Nogironligi bo'lgan o'smir bolalarni ota-onalari bilan hamkorlikda ijtimoiy hayotga moslashtirish samaradorligini oshirish.....	1460
Salixova Gulnoza Maxmudovna	
Talabalarning o'quv faoliyatini o'yinli texnologiyalar asosida tashkil etishning nazariy asoslari	1463
Umarov Nurbek Irkinovich	
Maxsus maktablarda eshitishda nuqsoni bor bolalar nutqini interfaol metodlar orqali rivojlantirish	1466
Teshaboyeva Feruza Raximovna	

Media to'garaklarini gospital ta'limda tashkil etishga oid xorijiy tajribalar tahlili.....	1469
Abduraximova Nozimaxon Baxadirovna	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining intellektual ko'nikmalarini rivojlantirish metodikasini takomillashtirish tizimi.....	1475
Abduraxmonova Noila Nasim qizi	
Raqamli transformatsiyaning mohiyati, xususiyatlari va sotsiomadaniy jarayonlarga ta'siri.....	1479
Bakirov Otabek Bo'ranovich	
Ingliz tilini o'qitishda mediatexnologiya vositalarini tadbiq qilishning optimal shakl va usullari.....	1484
Eshboyev Shoira Azamatovna	
Singapur, Angliya, Rossiya va O'zbekiston o'quv dasturlarida o'qish savodxonligi yondashuvlari	1488
Eshonkulova Hilola Rajab qizi	
O'quv mashg'ulotlarini tarbiyaviy funksiyalarini amalga oshirishda uchraydigan muammolar va ularni bartaraf etish yo'llari.....	1492
Fayziyeva Maftuna Ilxomovna	
Badiiy asarlarni o'rganish jarayonida bolalarni bilish ko'nikmalarini rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari	1496
Jaloldinova Madinaxon Xojakanovna	
Oliy harbiy ta'lim tizimida kursantlarning psixologik moslashuvi va shaxsiy shakllanishining psixologik omillari.....	1499
Kushbayev Sardor Kenjabayevich	
Nutqi to'liq rivojlanmagan bolalarning so'zlashuv nutqini rivojlantirishning samarali usullari	1502
Lola Ibragimova	
Bo'lajak iqtisodchi mutaxassislar uchun mustaqil ta'limni tashkil etish modeli	1506
Muqimova Zulxumor Ziyataliyevna	
4K modeli asosida darslarni tashkil etish.....	1511
Nazarova Mavluda Uktamovna	
Ota-onalarning bolalar tarbiyasidagi mas'uliyatini oshirishda pedagogik targ'ibotning o'rni.....	1514
Ochilova Dilrabo Ibragimovna	
Tasviriy faoliyat vositasida maktabgacha yoshdagi bolalarning kombinatsion qobiliyatlarini rivojlantirish ..	1517
Raxmatova Gulobod Tuyboy qizi	
Muhandislik ta'limida texnologik tafakkurni rivojlantirishning zamonaviy yondashuvlari	1520
Turayeva Nargiza Nasrullayevna	
Logistik tizimlarda axborot kommunikatsiya texnologiyalari fanini o'qitishda zamonaviy metodlarning o'rni va ahamiyati.....	1524
Ulug'murodova Nargiza Norovna	
Experimental Justification and Evaluation of the Effectiveness of a Gymnastics Exercise Complex Based on a Differential Approach In The Prevention of Metabolic Syndrome and Overweight In Women of Reproductive Age.....	1528
Urazova Muborak Yuldosheva	
PIRLS xalqaro tadqiqotida o'qituvchi omilining o'quvchilar natijasiga ta'siri.....	1532
Usmonova Yulduz Abdusaid qizi	
Когнитивные стили обучающихся как ключевой нейропсихологический компонент	1537
Эгамбердиева Фарида Октамовна	
Markaziy Osiyoda dizaynning rivojlanish istiqbollari.....	1540
Abdijalilov Abdivohid Abdihalimovich	
Bo'lajak oilaviy shifokorlarning boshqaruvchanlik kompetensiyalarini shakllantirishda didaktik imkoniyatlar	1544
Yusupova Shaxnoza Qodirjonovna, Abduvahobova Nozima Rahmanovna	
Oliy ta'lim sifatining ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyotga ta'siri	1549
Alimova Mavluda Shuxratbekovna	
Bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarining kasbiy malakalarini takomillashtirish metodikasi (filologiya va tillarni o'qitish: ingliz tili yo'nalishi misolida)	1553
Axadova Shaxnoza Odiljonovna	
Algorithmic Filtering and Social Polarization	1556
Azizova Shodiya Utkur kizi	
Malaka oshirish jarayonida pedagoglarning huquqiy madaniyatni rivojlantirishmetodlari	1560
Boymirzayeva Raximaxon Xoshimjonovna	

Globalashuv sharoitida oilaning an'anaviy qadriyatlari va zamonaviy tendensiyalari nisbati	1565
<i>Ergashova Guljahon Akmal qizi</i>	
Turli yoshdagi maktabgacha yoshdagi bolalarda (5–6 va 6–7 yosh) kognitiv rivojlanishni tashkil etishda o'yin turlarini tanlashning pedagogik asoslari	1569
<i>Fozilova Odina Nabiyevena</i>	
Tibbiy ta'lim talabalarining amaliy ko'nikmalarini rivojlantirishda interaktiv simulyatorlardan foydalanishning nazariy asoslari.....	1572
<i>Abdullajanov Baxrom Rustamjanovich, Yakubbekova Mavluda Kozimjonovna, Isakov Qobiljon Komiljon o'g'li</i>	
Fitrat asarlarida vatanparvarlik va milliy ong masalalarining talqini.....	1576
<i>Isomiddinov Yo'ldosh Yusubboyevich</i>	
"Temurbeklar maktabi" o'quvchilarining mustaqil ishlash kompetensiyalarini elektron ta'lim resurslari vositasida rivojlantirishning samaradorlik darajasi.....	1580
<i>Jumayev Javlonbek Abduqahhor o'g'li</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining ingliz tilida og'zaki nutqini qo'shiqlar orqali shakllantirishning psixolingvistik masalalari.....	1585
<i>Karimova Dilyora Raximjon qizi</i>	
Talabalarni kasbiy faoliyatga tayyorlashni pedagogik loyihalashtirishda reflektiv yondashuvi turlari	1589
<i>Nurmanov Alisher Shaymardonovich</i>	
Oliy ta'lim muassasalarida bo'lajak o'qtuvchilarni raqamli texnologiyalar vositasida kasbiy-pedagogik faoliyatga tayyorlash jarayonlarini takomillastirish.....	1591
<i>Sh. A. Abdullayev</i>	
Tibbiy ta'limda talabalar kognitiv tafakkurini rivojlantirish texnologiyalarining nazariy-metodik asoslari.....	1594
<i>Abdullajanov Baxrom Rustamjanovich, Supichakov Xondamir Xamidovich, Yusupova Shaxnoza Kadirjanovna, Isakov Qobiljon Komiljon o'g'li</i>	
O'quvchilarda ingliz tilidagi lingvistik kompetensiyani shakllantirishda tizimli yondashuvning roli.....	1598
<i>Tojiyeva Anora Baxtiyorovna</i>	
Inklyuziv ta'lim tushunchasi va rivojlanish bosqichlari	1602
<i>Toshiboltayeva Malohatoy Valijon qizi</i>	
Raqamli ta'lim muhitida o'quvchilarning tanqidiy fikrlashini rivojlantirish	1605
<i>Turobova Nilufar Umedullayevna</i>	
Bo'lajak pedagoglarda fasilitatorlik sifatlarini rivojlantirishning samaradorligi.....	1610
<i>Xamidova Sabrina Abduvahob qizi</i>	
Tibbiy ta'limda interaktiv simulyatorlardan foydalanishning didaktik imkoniyatlari.....	1615
<i>Abdullajanov Baxrom Rustamjanovich, Yakubbekova Mavluda Kozimjonovna</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning dialogik nutqini o'stirishda kompyuter o'yinlarining o'rni	1620
<i>Yalgasheva Zilola Haziratkul qizi</i>	
O'quvchilarda kreativlik ko'nikmalarini shakllantirish	1624
<i>Yuvashov Sherzod Ulmasovich</i>	
Формирование лингвокультурной компетенции студентов-филологов в процессе изучения русского языка как неродного	1628
<i>Имомалиев Шукурулло Шухратович</i>	
"Time Management" tushunchasi va oliy ta'lim muassasalari talabalarining o'quv yutuqlari o'rtasidagi bog'liqlik	1631
<i>Sirojova Nafisa Isomiddin qizi</i>	
Oilaviy shifokorlarni tayyorlashda boshqaruvchanlik kompetensiyalarini rivojlantirish: mazmuni va turlari ..	1635
<i>Yusupova Shahnosa Qodirjanovna, Abduvahobova Nozima Rahmonovna</i>	
Birlamchi sogliqni saqlash tizimida oilaviy shifokorni tayyorlashda an'anaviy institutsional yondashuv (adabiyotlar sharhi).....	1639
<i>Abduvaxobova Nozima Raxmanovna, Yusupova Shaxnoza Qodirjanovna</i>	
Oila shifokorining tibbiy faoliyatining kommunikativ asoslarini rivojlantirish	1643
<i>Yusupova Shaxnoza Kadirjanovna, Abduvahobova Nozima Rahmanovna</i>	
Oilaviy shifokorlarni tayyorlashda boshqaruv kompetensiyalarini shakllantirish (adabiyotlar sharhi).....	1652
<i>Yusupova Shaxnoza Qodirjanovna, Abduvaxobova Nozima Rahmonovna</i>	
Dyuzdo sportining xalqaro maydondagi rivojlanish istiqbollari va o'zbekiston tajribasi	1657
<i>Tangriyev Abdullo Tovashovich</i>	
Challenges in Organizing Scientific Research Activities of Future Educators	1666
<i>Abdullaeva Ozoda Odiljon kizi</i>	
Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarda ijtimoiy xulq-atvor va ijtimoiy munosabatlarning rivojlanishi	1670
<i>Abduvaxobova Nodira Abdusalam qizi</i>	

O'zbekistonda yoshlarni ijtimoiy-pedagogik hamkorlikda tarbiyalash ustuvor masala sifatida	1674
<i>Abirova Umida Nazarovna</i>	
Reflektiv yondashuv asosida xorijiy til ta'limida metakognitiv kompetensiyani shakllantirishning pedagogik mexanizmlari	1678
<i>Alimov Jamshid Ravshanovich</i>	
O'zbek folklor raqs san'ati motivlari asosida talabalarning madaniy kompetentligini rivojlantirish metodikasi	1683
<i>Asror Allayarov</i>	
Ijtimoiy tarmoqlarning yoshlar nutq madaniyatiga ta'siri (global tajribalar va O'zbekiston misolida tahlil) ...	1687
<i>Azimjonova Shahnoza Dilshodbek qizi, Xoldarov Bexruzbek Mansurbek o'g'li</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda dizartriyaning namoyon bo'lish darajalari	1691
<i>Berdibekova Zilola Sherzod qizi</i>	
Sotsial-pedagogik tamoyillar asosida talabalarni axborot addiksiyasidan himoyalash nazariyasi	1696
<i>Djumayeva Xulkarxon Muhammadjonovna</i>	
O'quvchilarning STEM fanlariga qiziqishini oshirish uchun samarali o'qitish metodlari.....	1700
<i>Eranova Aziza Axmamat qizi, Djumayev Axmamat Shermamatovich, Shodiyeva Nazira Qudratovna</i>	
Dizartriya bolalarda nutq va harakat jarayonlarini o'rganish va neyropsixologik yondashuv asosida korreksiyalash	1705
<i>Gapurova Dilnoza Tajibayevna, Odilova Sevara Bahriddin qizi</i>	
Duduqlanuvchi bolalarda nafas funksiyasi va nutqiy nafasni rivojlantirish	1708
<i>Isamova Gulchexrabonu Marvar qizi</i>	
Bo'lajak pedagoglarda informatsion dunyoqarashni takomillashtirish metodikasi.....	1713
<i>Jumayev Umidjon G'ofir o'g'li</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarda san'at asarlarini idrok etish kompetensiyalarini rivojlantirish.....	1718
<i>Kadirova Zarina</i>	
Abdulla Avloniy asarlarini o'qitishda interfaol ta'lim texnologiyalari va lingvokulturologik kompetensiyani rivojlantirish imkoniyatlari	1721
<i>Karaxodjayeva Maxfuza Xamidullaevna</i>	
O'smirlarda agressiv xulq-atvorni psixokorreksiyalash dasturining samaradorligi tahlili	1726
<i>M. I. Kushanova</i>	
Maktabgacha yoshdagi yengil dizartriya bolalar lug'at boyligini innovatseon texnologiyalar vositasida rivojlantirish	1731
<i>Mamatova Aziza Bo'riboyevna, Xayrulloeva Marjona Tuychi qizi</i>	
Pedagogik ta'lim sohasida ta'lim sifatini takomillashtirish masalalari	1734
<i>Mirzayeva Faroxat Odiljonovna, Komilova Ziroat Murodjon qizi</i>	
Umumiy o'rta ta'limda fanlararo integratsiyaning nazariy-konseptual asoslari	1737
<i>Mustafokulova Durdona</i>	
Baqtriya va Marg'iyona muhr va tumorlarida ifodalangan tasvirlarning tasniflanishi	1740
<i>Norxamidova Muattar Zavqiddin qizi</i>	
15-16 yoshli kurashchilarni mashg'ulot yuklamalarini samarali rejalashtirish.....	1745
<i>O. E. Toshmurodov, S. E. Shomurodov</i>	
Pedagogika sohasiga oid maktablarda ingliz tili fanini o'qitish usullari.....	1753
<i>Ochilova Laylo Rajabovna</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning emotsional-ir0daviy sifatlarini tarkib toptirishda xorij tajribasi	1757
<i>Quldosheva Shahlo Ibragim qizi</i>	
Shaxsda emotsional zo'riqishni bartaraf etishning psixologik mexanizmlari	1763
<i>Quyliyeva Orzigul Rajabboyevna</i>	
O'smir qizlarda ma'naviy dunyoqarashining shakllanganligini belgilaydigan mezonlar.....	1766
<i>Rajapov Vahobjon To'rajanovich</i>	
Frazeologizmlarning uslubiy tasnifini belgilash masalasi	1770
<i>Rashidova Umida Mansurovna</i>	
Yosh kurashchilarning chidamkorligini rivojlantirish muammolari.....	1774
<i>S. E. Shomurodov</i>	
Boshlang'ich ta'limda millatlararo muloqot ko'nikmalarini axloqiy kontentlar asosida shakllantirishda pedagogik texnologiyalar.....	1779
<i>Sanakulova Sarviniso Xamrakulovna</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilari orasida refleksiv ta'lim muhitini yaratish uchun pedagogik sharoitlar va vositalar	1783
<i>Shukirullayeva Sarbinaz Alliyar qizi</i>	

Gender farqlarni hisobga olgan holda o'quv-tarbiyaviy jarayonida maktab o'quvchilarining shaxsida axloqiy qarashlarini shakllantirish.....	1787
Umirova Gulnoza Zakirbayevna	
Xorijiy til o'qitish metodikasining tarixiy genezisi va rivojlanish bosqichlari	1790
Usmonxodjayeva Moxiraxon Abdumalikxodjayevna	
Bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarida badiiy va estetik tafakkur orqali ta'lim berish ko'nikmasini rivojlantirish.....	1797
Vaxabova Gulshan Vafoqul qizi	
Yoshlar estetik madaniyatiga ma'naviy-mafkuraviy yondashuv.....	1801
Xalilova Charosxon Omonboy qizi	
Духовные основы педагогического мастерства в трудах русских и узбекских педагогов-гуманистов	1805
Костишина К., Рустам-Валиева Г., Рахимова М., Утегенова Г.	
maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachilarini inklyuziv faoliyatga tayyorlashning ijtimoiy-pedagogik zarurati.....	1811
Umarova Zuxra Madyrbekovna	
Boshlang'ich sinf o'qituvchilarining nutqiy ko'nikmalarini rivojlantirish usullari	1814
Sheraliyeva Guzal Elibayevna	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida tanqidiy va kreativ fikrlashni shakllantirishning samarali pedagogik usullari	1818
Mamasoliyeva Shirinoy Sirojiddin qizi	
Ona tili va adabiyot fanini o'qitishda "Debat" va "Aqliy hujum" texnologiyalarining lingvopedagogik samaradorligi.....	1822
Nafasova Yulduz Shuxratovna	
Fizika darslarida muammoli o'qitish texnologiyasi orqali o'quvchilarda ichki motivatsiyani shakllantirish ...	1825
A. B. Kamalov, I. Jumaniyazova	
Zamonaviy multimedia texnologiyalari va uning ta'lim jarayonidagi o'rni	1829
Shirinov Feruzjon Shuxratovich, Qosimova Mohira Botirali qizi	
Цели и задачи когнитивной педагогики.....	1832
Инагамова Нодира Абдусаматовна	
Boshlang'ich sinf o'qish darslarida o'quvchilarning tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishning ilmiy-nazariy asoslari	1835
Tengelova Dilfuza Urazali qizi	
Oilaviy shifokorlarni tayyorlashda boshqaruvchanlik kompetensiyalarini shakllantirish metodikasi bo'yicha tajriba-sinov ishlari natijalarining samaradorligi.....	1839
Abduvaxobova Nozima Raxmonovna, Yusupova Shaxnoza Kadirjanovna	
Learning English With Sign Language in Secondary School (Improving Communication Skills).....	1849
Nabiyeva Nodira Rustamjon qizi	
Tarixiy romanlarda milliy ruh ifodasi: Shahodat Isaxonova ijodida folklor elementlari	1854
Matmusayeva Nadira Mamirovna	
Boshlang'ich sinf darslarida kompetensiyaning ahamiyati	1858
Saidnazarova Tulganoy Maxmudovna	
Tarbiyaviy texnologiyalar yordamida o'quvchilarning ma'naviy tafakkurini rivojlantirish usullari	1861
Quvondiqova Dildora Komiljonovna	
Sog'lom turmush tarzini yaratishda jismoniy tarbiya va ommaviy sportning o'rni.....	1866
Xudoyberdiyeva Elmira Botir qizi	
Bolalikdagi muomala – kelajakdagi insoniyat.....	1869
Nasirova Z. M., Inogamova Sakina	
Sahnalashtirish faoliyati jarayonida bolalarda ijodkorlikni rivojlantirishning o'ziga xosligi	1872
Boyitova Anorxol Gulmurodovna	
Kreativ yondashuv asosida boshlang'ich sinf o'quvchilarida tizimli fikrlash ko'nikmalarini takomillashtirish mexanizmi	1877
Ilovatdinova Dilbar Azat qizi	
Talabalarning abstrakt fikrlashini rivojlantirishning germeneytik asoslari.....	1882
Abdullayeva Nafisa Anvarovna, Azizova Rayyona Rustambek qizi	
Innovatsion faoliyatga nisbatan riskologik kompetentlikni rivojlantirish modeli va amaliyoti	1885
Kandaxarov Mirjalol Abdumurot o'g'li	

Zamonaviy multimedia texnologiyalari va uning ta'lim jarayonidagi o'rni	1889
<i>Shirinov Feruzjon Shuxratovich, Qosimova Mohira Botirali qizi</i>	
Ma'lumotlarni vizuallashtirishning grafik usullarini o'rganish metodikasi: kognitiv jihatdan va amaliy vositalar orqali tahlil	1892
<i>Saliyeva Farida</i>	
Ritmik harakatlar orqali maktabgacha katta yoshdagi bolalarda to'g'ri qaddi-qomatni rivojlantirish texnologiyasi.....	1895
<i>Dilnoza Nazarova Eraliyevna, Xudoyberdiyeva Ozodaxon Olimjon qizi</i>	
Yordamchi personaj sifatida ishtirok etuvchi ilon obrazi	1899
<i>Fayziyeva Dilfuza Olimovna</i>	
O'zbek tilida vijdon konseptiga kognitiv yondashuv.....	1903
<i>Mamnazarova Dilobar Akbarovna</i>	
Технологическая инновация как основа экономического развития Республики Узбекистан.....	1908
<i>Зайналов Жахонгир Расулович, Нурмухамедов Аббос Мамадалиевич, Шадманов Камолиддин Кажакджанович, Самигова Нодира Хамидуллаевна</i>	
Maxsus mashqlardan foydalangan holda malakali dzyudochilarning texnik va jismoniy tayyorgarligi samaradorligini oshirish	1913
<i>Bayturyayev Erlan Isakovich</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining fonetik kompetensiyalarini shakllantirishdagi didaktik imkoniyatlarni tizimlashtirish.....	1917
<i>Kenjayeva Zilola Saminjon qizi</i>	
Ota-ona mehriining bola psixologiyasiga ta'siri	1921
<i>Yulchiyeva Shohsanam Dilshod qizi</i>	
Ta'limda ijtimoiy intellektni rivojlantirishga xizmat qiluvchi innovatsion platformalar.....	1925
<i>Azamov Umarxon Yaxyoxonovich</i>	
Salomatlik etikasi va pedagogik madaniyat integratsiyasi asosida talabalarda sog'lom dunyoqarashni rivojlantirish metodikasi (umumiy pedagogika fani misolida).....	1929
<i>Kamalova Yoqutxon Bahodirovna</i>	
Tarbiyachilarning kasbiy malakasini oshirishda innovatsion pedagogik texnologiyalardan foydalanish imkoniyatlari	1934
<i>Kenjayeva Dildora Terkashevna</i>	
Jamoaviy sport turlarida ijtimoiy-psixologik muhitning natijalarga ta'siri.....	1938
<i>Bo'ronova Habiba Erkin qizi</i>	
Sport mashg'ulotlarining stressni kamaytirishdagi o'rni.....	1942
<i>Nazarov Nursultan Safarbayevich</i>	
Oliy ta'lim muassasalarining rasmiy veb saytlari sifatini oshirishda sun'iy intellektdan neft va gaz sohasida foydalanish muammolari.....	1946
<i>Tajetdinova Gulnora Abatbay qizi</i>	
Kasbiy kompetensiyani rivojlantirish chet tili ta'limi maqsadi sifatida nazariy yondashuvlar	1951
<i>Tog'ayeva Maxfuza Abdunazarovna</i>	
Surxon vohasining savdo munosabatlari tarixi davriy matbuot nashrlarda (XIX asr oxiri – XX asr boshlari)	1957
<i>Begaliyeva Mehriniso Olimnazarovna</i>	
Chet tillarini o'qitishda innovatsion yondashuv asosida talabalar kreativ tafakkurini shakllantirishning pedagogik mexanizmlari (nemis tili misolida)	1961
<i>Ostanov Askarjon Nuriddinovich</i>	
Ta'lim tizimida marketing	1966
<i>T. Seydemetov</i>	
Oliy o'quv yurtlari talabalari sport faoliyatining turli jihatlarida ta'lim innovatsiyalaridan foydalanish texnologiyalari	1973
<i>Turdiyev Umidjon Kamoliddinovich</i>	
Публицистика Шарафа Рашидова как фактор укрепления русско-узбекских общественно-культурных связей в XX веке.....	1976
<i>Суярова Айнура Ибодуллаевна</i>	

TA'LIM TIZIMIDA MARKETING

T. Seydemetov

Ajiniyoz nomidagi Nukus davlat pedagogika instituti
assistent oqituvchisi
(Qoraqalpog'iston Respublikasi, Nukus)

Annotatsiya: Ushbu maqolada marketingning ta'lim tizimidagi o'rni, uning o'ziga xos jihatlari va qo'llanilish yo'nalishlari ilmiy asosda tahlil qilingan. Ta'lim muassasalarining raqobatbardoshligini oshirish, talabalarga bo'lgan ehtiyojni qondirish hamda ta'lim xizmatlari sifatini yaxshilashda marketing strategiyalarining ahamiyati yoritilgan. Shuningdek, marketing elementlarini ta'lim jarayoniga joriy etishda inobatga olinishi zarur bo'lgan omillar ko'rsatilib, zamonaviy ta'lim tizimi uchun strategik xulosalar berilgan.

Kalit so'zlar: ta'lim, marketing, ta'lim xizmatlari bozori, raqobatbardoshlik, ta'lim sifati, strategiya.

Abstract: This article provides a scientific analysis of the role, characteristics, and practical application of marketing in the education system. It highlights the importance of marketing strategies in increasing the competitiveness of educational institutions, meeting student needs, and improving the quality of educational services. The paper also identifies key factors that must be considered when implementing marketing tools in education and offers strategic conclusions for modern educational development.

Key words: education, marketing, educational services market, competitiveness, quality of education, strategy.

Аннотация: В данной статье научно рассмотрена роль маркетинга в системе образования, его особенности и направления применения. Раскрыто значение маркетинговых стратегий в повышении конкурентоспособности образовательных учреждений, удовлетворении потребностей обучающихся и улучшении качества образовательных услуг. Также определены ключевые факторы, которые необходимо учитывать при внедрении маркетинговых инструментов в образовательный процесс, и сформулированы выводы для современного образования.

Ключевые слова: образование, маркетинг, рынок образовательных услуг, конкурентоспособность, качество образования, стратегия.

KIRISH

Zamonaviy globallashuv jarayonlari, raqobatning kuchayishi va iqtisodiyotning bozor tamoyillariga asoslanishi ta'lim tizimida innovatsion boshqaruv yondashuvlarini joriy etishni talab qilmoqda. Mamlakatlarning iqtisodiy taraqqiyoti avvalo malakali kadrlar tayyorlash sifati bilan belgilanadi. Shu nuqtayi nazardan, ta'lim sohasida marketing yondashuvini qo'llash zamonaviy rivojlanishning muhim omillaridan biri bo'lib, ta'lim muassasalarining raqobatbardoshligini oshirish va iste'molchilarning – talabalar, ota-onalar, ish beruvchilarning – ehtiyojlarini qondirishga qaratilgan tizimli faoliyatni anglatadi.

Ta'lim xizmatlari bozori o'zining hajmi, segmentlari va iste'molchilar guruhining xilma-xilligi bilan ajralib turadi. Bu esa ta'lim muassasalarini an'anaviy boshqaruvdan bozor tamoyillariga asoslangan boshqaruvga o'tishga undaydi. Marketing yondashuvining joriy etilishi talabning to'g'ri baholanishiga, ta'lim xizmatlarini sifatli rejalashtirishga hamda reklama, PR, narx strategiyasi, mahsulotni joylashtirish kabi vositalar orqali ta'lim xizmatlarini ommalashtirishga erishishni ta'minlaydi. Ayniqsa, bozor iqtisodiyoti sharoitida davlat byudjeti imkoniyatlarining qisqarishi sharoitida ta'lim muassasalari o'z faoliyatini barqaror davom ettirishlari uchun qo'shimcha moliyaviy manbalarni izlashga majbur bo'lmoqdalar. Marketing aynan shu jarayonda asosiy boshqaruv mexanizmi sifatida xizmat qiladi.

Ta'lim tizimida marketingning yana bir muhim vazifasi – iste'molchi qoniqishini ta'minlashdir. Chunki ta'limning asosiy maqsadi nafaqat bilim berish, balki o'quvchining bozor talablariga mos shaxs sifatida shakllanishi va jamiyatda faol o'rin egallashiga ko'maklashishdir. Marketing esa iste'molchilarning talab-ehtiyojlarini aniqlash, ta'lim dasturlarini moslashtirish orqali ushbu jarayonni qo'llab-quvvatlaydi.

Shu bilan birga, marketingning ta'limdagi ijtimoiy va axloqiy jihatlari ham mavjud bo'lib, davlat va ta'lim tashkiloti manfaatlarini o'rnatidagi muvozanatni ta'minlashni talab qiladi. Davlat ta'lim sifatini kafolatlaydi, jamiyat esa malakali kadrlar tayyorlanishini kutadi. Ta'lim muassasalari esa, o'z navbatida, innovatsion marketing strategiyalaridan foydalanib, xizmatlar assortimentini kengaytirishi, o'quv dasturlarini modernizatsiya qilishi lozim.

Xulosa qilib aytganda, ta'lim tizimida marketing – ta'lim muassasalarining samarali boshqaruvini, bozor talablariga moslashuvchanligini va ta'lim xizmatlarining yuqori sifatini ta'minlaydigan kompleks mexanizmdir. U ta'lim sohasida raqobatbardoshlikni oshirish, iste'molchilar ehtiyojlarini qondirish va mamlakatning uzoq muddatli iqtisodiy rivojlanishiga zamin yaratadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Ta'lim tizimida marketingning nazariy asoslari bozor mexanizmlarining ta'lim sohasiga tatbiq etilishi bilan bog'liq. Djuraev va Turg'unov ta'kidlaganidek, ta'lim boshqaruvi jarayonida marketing yondashuvini qo'llash ta'lim xizmatlari bozorida talab va taklifni muvozanatlashtirishga xizmat qiladi hamda o'quv muassasalarining raqobatbardoshligini oshiradi. Ularning fikricha, marketing strategiyalari ta'lim sifatini yaxshilash, iste'molchilarning ehtiyojlarini chuqur o'rganish va ta'lim xizmatlarini takomillashtirishning muhim vositasidir.

Pankruxina tomonidan ilgari surilgan qarashlarda ta'limga iqtisodiy boshqaruv tamoyillarini joriy etishning dolzarbligi alohida qayd etiladi. Muallif ta'lim xizmatlarining o'ziga xos tovar sifatiga ega ekanini, shu bois marketing vositalari orqali ularni samarali boshqarish va targ'ib qilish zarurligini ta'kidlaydi. Unga ko'ra, ta'lim muassasalari faoliyatining strategik rivojlanishi marketing tamoyillariga asoslangan boshqaruvdan boshlanadi.

Banslova ta'lim xizmatlarining ijtimoiy ahamiyati va iste'molchi ehtiyojlarini qondirish darajasi marketing samaradorligining mezonini ekanini qayd etadi. Uning izlanishlarida ta'lim marketingi nafaqat iqtisodiy foyda, balki shaxsning intellektual va kasbiy rivojlanishiga xizmat qilishi lozimligi ta'kidlanadi. Tadqiqotlar natijasida ta'lim tizimida marketing jarayonlari davlat, jamiyat va iste'molchi manfaatlarining uyg'unlashuviga asoslanishi zarurligi ko'rsatib o'tiladi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ushbu tadqiqotda ta'lim tizimida marketing yondashuvining qo'llanilishi va uning samaradorligini aniqlash maqsadida nazariy va amaliy tahlil usullaridan foydalanildi. Avvalo, ta'lim marketingiga oid ilmiy adabiyotlar, davlat strategiyalari, statistika ma'lumotlari tahlil qilinib, konseptual asoslar o'rganildi. So'rovnoma va suhbatlar orqali ta'lim muassasalari boshqaruvchilari, o'qituvchilar va talabalarining marketing faoliyati haqidagi fikrlari hamda ehtiyojlari o'rganildi. Shuningdek, ta'lim xizmatlari bozorining holati, marketing vositalaridan foydalanish darajasi, reklama va axborot strategiyalarining natijadorligi kuzatish usuli orqali baholandi. Olingan ma'lumotlar qiyosiy-analitik yondashuv asosida qayta ishlanib, ta'lim xizmatlariga bo'lgan talabni shakllantirish omillari, marketing strategiyalarining ta'lim sifatiga ta'siri hamda raqobatbardoshlikni oshirishdagi o'rni ilmiy asosda tahlil qilindi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Ta'lim sohasidagi marketing – mutaxassis kadrlar tayyorlashga bo'lgan talab va ehtiyojni qondirishga qaratilgan faoliyat. Ta'lim xizmatlari marketingi turlari, ta'lim xizmatlari marketingi strategiyasi va uning bosqichlari, ta'lim xizmatlari bozorini egallashning mohiyati, ta'lim xizmatlari bozorini rivojlantirish mazmuni, O'zbekistonda ta'lim xizmatlari sohasini boshqarishning xususiyatlari. Ta'lim muassasalarida ta'lim xizmatlarini tashkil etish yo'nalishlari va turlariga quyidagilar kiradi:

- iqtisodiy rivojlanishda ta'limning ahamiyati. Zamonaviy texnologiyalar jamiyat iqtisodiy taraqqiyotining yuqori chegaralarini belgilab beradi, lekin ularning tarqalishi aholining ta'lim tizimi va darajasiga bog'liq. Shuning uchun marketing ilg'or ta'lim g'oyalarini tarqatish bilan bog'liq;
- ta'lim iqtisodiyotning bir tarmog'i va har bir davlat tashkiloti sifatida rivojlanishi. Ta'lim xizmatlari ko'lam qanchalik keng bo'lsa, ularning sifati va ulardan foydalanish imkoniyati shunchalik yuqori, jamiyat turmush darajasi ham yuksak bo'ladi. Shuning uchun ta'lim tizimining rivojlanishi bevosita ishlatiladigan marketing vositalariga bog'liq;
- ta'lim muassasalari, qoida tariqasida, ta'lim xizmatlari uchun to'lovlarni undirish yo'li bilan olingan byudjetlar va mablag'lar hisobidan ta'minlanadi. O'tish davri iqtisodiyotida byudjetlarning cheklangan imkoniyatlari pullik ta'lim xizmatlari marketingining rivojlanishini belgilaydi.

Ta'limda marketing vositalaridan foydalanish mumkinligi va zarurligini tushungan holda, birinchi navbatda, menejerlar va mutaxassislar "marketing sivilizatsiyalashgan bozor munosabatlari ishtirokchilarining turmush tarzi bilan bog'liq bo'lgan tafakkur elementi" degan tushunchaga ega bo'lishlari kerak.

Marketing yo'nalishini qabul qilgan har qanday davlat tashkilotida hal qilinishi lozim bo'lgan birinchi vazifa – jamoani boshqarish va uni yangi ta'lim xizmatlari va tovarlari bilan ishlashga tashkiliy tarzda moslashtirishdir.

Ta'lim xizmatlari bozorida raqobat kuchayib borayotganini inobatga olib, potensial talabni baholash uchun marketing tadqiqotlarini marketing usullariga chaqirish kerak. Marketing tadqiqotlarining maqsadi – istiqbolli ta'lim ehtiyojlarini aniqlash, ularning qondirilishini baholash, bashoratlarni sinab ko'rish va xaridorlarning qo'pol-ligini chamalash. Shu nuqtai nazardan, marketing tadqiqotlarini o'tkazish metodologiyasini o'qitish ehtiyojlarini tahlil qilishda qo'llash kerak. Shu sababli hal etilishi lozim bo'lgan ikkinchi muammo – marketing tadqiqotlarini o'tkazish va bozor istiqbollari o'rganishdir.

Marketingning klassik elementlarini faollashtirish orqali bozor segmentatsiyasini amalga oshirish, marketing kommunikatsiyalaridan foydalangan holda xizmatlarni targ'ib qilish va o'rganilayotgan o'quv ehtiyojlari bilan o'quv muassasasining imkoniyatlarini muvofiqlashtirish masalalarini hal etish, pirovardida marketing menej-menti jarayonini o'qitish ehtiyojlarini xalq ta'limi va marketing modelini shakllantirish imkoniyatlariga moslashti-rishning yaxlit jarayoni sifatida ko'rib chiqish lozim.

Ta'lim sifatini ta'minlash maqsadida amalga oshirilayotgan o'qitish dasturi marketing vositalari yordamida haqiqiy va talabga ega bo'lgan o'qitish natijalari o'rtasidagi farqni tartibga solishni talab qiladi. U quyidagilarni taklif qiladi:

Tashqi muhit bilan o'zaro aloqada zarur o'zgarishlarni ta'minlaydi:

- operatsion tizimning ochiqligi;
- jamoat ehtiyojlariga yo'naltirish;
- atrof-muhit o'zgarishiga choralarning adekvatligi va o'z vaqtida qabul qilinishi;
- ijtimoiy sheriklar va qo'shimcha manbalarni (moliyaviy, axborot, moddiy-texnik, didaktik va boshqalar) qo'llab-quvvatlash manbalarini faol ravishda izlash.

Ichki muhitdagi tub o'zgarishlar quyidagilarni ta'minlaydi:

- mashg'ulotlarning qulayligi va muvaffaqiyati;
- o'quv jarayonining barcha ishtirokchilarining subyektiv pozitsiyasini amalga oshirish;
- o'quv jarayoni ishtirokchilari o'rtasida bag'rikenglikni rivojlantirish;
- samarali o'qitish texnologiyalarini joriy etish;
- o'quvchining turli faoliyat turlarining, intellektual va jismoniy faoliyatining maqbul mutanosibligi;
- talabalarga o'qitish dasturi va o'qitish mazmunini tanlash imkoniyati (davlat standart komponentidan tash-qari);
- jamiyatda hukmron bo'lgan ijtimoiy-iqtisodiy munosabatlarni o'quv jarayonida takrorlash.

Zarur o'zgarishlarga tayyorgarlik bosqichi – davlat tashkilotida marketing yo'nalishini yaratish bo'lishi mumkin.

“Ta’limda marketing” va “ta’lim xizmatlari va mahsulotlari marketingi” tushunchalariga yondashuvlar. Marketing atamasi ingliz tilidan olingan “market” so’zidan kelib chiqqan bo’lib, bu so’zma-so’z “bozor faoliyati” degan ma’noni anglatadi. Bu atama AQSH iqtisodiy adabiyotida XIX asr oxirida paydo bo’lgan. Uning paydo bo’lishi va ishlatilishi bozorda mavjud faoliyatni boshqarish tizimini takomillashtirish zarurati bilan bog’liq edi. Mustaqil faoliyat sohasi va fan sifatida marketing XX asrning boshlarida ajralib chiqdi. Mashhur marketing nazariyotchisi Filipp Kotler marketing tushunchasining semantikasini, uning tamoyillari, funksiyalari, marketing faoliyati elementlari va maqsadlarini, marketing majmuasini shakllantirgan.

Rivojlangan bozor munosabatlariga ega mamlakatlarda marketing faoliyati turli subyektlarga taqsimlanadi: marketingni qo'llab-quvvatlash ishlab chiqarish sohasida boshlanadi, keyin sinovdan o'tgan vositalar xizmat ko'rsatish sohasiga tatbiq etiladi. Endilikda marketing faoliyati bozor faoliyatining turli subyektlari tomonidan amalga oshiriladi:

- xizmat ko'rsatish sohasidagi korxonalar va tashkilotlar;
- amaliyotga yo'naltirilgan tuzilmalar;
- notijorat tashkilotlar;
- ta'lim va tibbiyot muassasalari;
- shaxslar va boshqalar.

Bozor iqtisodiyoti bozor ta'limiga hamohang bo'lishi kerak. Hozirgi kunda bozor iqtisodiyotiga muqobil yo'q, lekin bu inson hayotining barcha sohalariga kirib boradigan turmush tarzini belgilaydigan bozordir. Mutaxassislar hanz ta'limda marketingning umumiy qabul qilingan ta'rifiga kelmaganlar. Germaniyada ta'lim marketingining birinchi keng qamrovli tushunchasi 1980-yilda V. Zarjes va F. Xeberlin tomonidan taklif etilgan. Ular marketing ta'limining nafaqat iqtisodiy, balki axloqiy jihatlarini ham umumlashtirishga harakat qilganlar. Ularning fikricha, marketing ta'lim – ishlab chiqarish ta'limi uchun ishlab chiqilgan xizmatlarning maxsus marketingi sifatida ko'rib chiqilishi kerak.

Bugungi kunda olimlar marketingning ikki turini tavsiya etadilar:

- o'qitish faoliyatiga yo'naltirilgan marketing – agar ta'lim muassasasi faoliyati yangi ta'lim xizmatlarini yaratishga yoki mavjudlarini yaxshilashga qaratilgan bo'lsa;
- iste'molchilarga yo'naltirilgan marketing – bozor ehtiyojlarini qondirishga qaratilgan o'quv muassasasining faoliyati bo'lib, bozorning “abstraktligi”ni o'rganishni belgilaydi.

Bu ta'riflar asosida T. N. Tretyakova “o'qitishda integratsiyalashgan marketing” tushunchasini qo'llashni taklif etadi. “Ta'limda integratsiyalashgan marketing” – ta'lim tashkilotining faoliyati bozor ehtiyojlaridan kelib chiqqan holda yangi ta'lim xizmatlarini yaratishga va mavjudlarini takomillashtirishga qaratilgan faoliyatdir.

Bugungi kunda ko'rib chiqilayotgan “ta'limdagi marketing”ning yana bir ta'rif – “pedagogik marketing”dir. Pedagogik marketing jamiyatning ta'limga bo'lgan ehtiyojlarini, bilimlarga bo'lgan talabning mumkin bo'lgan darajasini, talabalarni o'qitishning zarur darajasini, o'qitish shakllari va ularni takomillashtirish imkoniyatlarini har tomonlama o'rganishni ta'minlaydi.

Pedagogik marketing – ta'lim xizmatlariga bo'lgan talabni o'rganish va o'sib borishga, yaratilgan talablarga javob beradigan hamda yaratilgan o'quv muhiti talablarini rag'batlantiradigan o'quv muhitini yaratishga qaratilgan faoliyatdir. Shu bilan birga, pedagogik marketingning maqsadi zamonaviy sharoitlarga moslashtirilgan raqobatbardosh muhitni yaratishdir.

“Ta'lim sohasida marketing” mavzusiga ko'ra A. P. Pankruxina marketingni – xaridorlar, vositachilar va ta'lim xizmatlari hamda mahsulotlarini ishlab chiqaruvchilarning o'zaro munosabatlari, erkin tanlash, qadriyatlar almashinuvining har ikki tomonidagi harakatlar falsafasi, strategiyasi va taktikasidan iborat jarayon sifatida talqin qiladi. Bular ta'lim ehtiyojlarini samarali qondirishga olib keladigan o'zaro aloqalardir.

Zamonaviy marketingda: “Biz tovarlar (xizmatlar) taklif qilmaymiz, balki xaridorlarning muammolarini hal qilamiz!” degan konsepsiya asosiy tamoyil hisoblanadi. Qanday muammolarni hal qilish uchun odam ta'lim xizmatlari va mahsulotlarini tanlaydi? Hozirgi kungacha amalda bo'lgan ta'lim tizimi bu masalani deyarli hal qilmadi, shaxsning ta'limga oid masalalari yetarli darajada qamrab olinmagan.

Marketing faoliyati asosan marketingning umumiy tamoyillariga asoslanadi. Biroq mahsulotning o'ziga xos xususiyatlari tufayli u bir qator farqlarga ega. Ta'limda marketingning o'ziga xosligi va murakkabligi ta'lim muassasalari marketingning barcha turlaridan foydalanishi bilan izohlanadi:

- xizmatlar marketingi (ta'lim) – o'quv jarayonida o'qitish maqsadlariga mos keladigan o'quvchining fazilatlarini va xususiyatlarini shakllantirishga yo'naltirilgan faoliyat;
- tovarlar marketingi (o'quv) – o'qituvchilar va davlat muassasalari xodimlarining kasbiy faoliyati mahsuli bo'lgan o'quv va kompyuter dasturlari, qo'llanmalar, didaktik materiallardan foydalanish;
- hududiy marketing – transport tarmoqlari joylashuvining xaridorlar uchun ahamiyatli bo'lishi;
- tashkilotlar marketingi – ta'lim muassasasining ijtimoiy hamkorlik va tashkilotlar bilan munosabatlari orqali belgilanadi;
- marketing g'oyalari – ta'lim tashkilotining nomi va obro'si uning o'qitish faoliyatidagi yondashuvlar zamonaviyligi va istiqboli bilan bog'liq;
- shaxsiy marketing – o'quvchilar va o'qituvchilarning yutuqlari va shaxsiy ko'rsatkichlari;
- tegishli xizmatlar marketingi – maslahatlar, ma'lumotlar;
- atrof-muhit marketingi – bo'sh vaqt sharoitlari, qo'shimcha ta'lim muassasalari, sport va o'smirlar klublari mavjudligi;
- o'zaro ta'sirli marketing – ta'lim faoliyatining ishtirokchilararo munosabat asosida qurilishi;
- sanoat marketingi – ta'lim tizimi rivojlanish xususiyatlari, o'zgarish tendensiyalari va iqtisodiyot tarmoqlarining bo'lajak talablaridan kelib chiqadi.

Shunday qilib, ta'limdagi marketing – ishlab chiqilgan dasturlarni o'rganish, loyihalash, amalga oshirish va monitoring qilish majmui bo'lib, ularni amalga oshirish ta'lim muassasasi maqsadlariga erishish uchun maqsadli bozor bilan o'zaro almashuvni o'z ichiga oladi. Marketing ta'limida asosiy narsa – bozorda o'zini tutishni belgilaydigan ijtimoiy va psixologik xususiyatlarga ega bo'lgan xaridorni, talab va taklifni tahlil qilish, ularni muvozanatlashtirish usullarini izlash, iste'mol bozorida foydalanilmagan imkoniyatlarni aniqlashdir.

Ta'lim sohasidagi marketingning o'ziga xosligi eng avvalo ta'lim tizimining asosiy mahsuloti – ta'lim xizmatlarining alohida xususiyati bilan bog'liq. Ta'lim xizmatlari yakka (yakuniy foydalanuvchi), guruh (ish beruvchilar) va jamoat (davlat) ehtiyojlarini qondiradi (12 – 145–149). Shunga asoslanib, V. B. Banslova marketing xizmatlari nuqtayi nazaridan ta'lim xizmatlarining ta'rifini bu uch jihatni hisobga olgan holda taklif etadi: ta'lim xizmati – individual shaxs (fuqaro) pozitsiyasidan xaridorga ma'lum shaklda va dasturda xaridor bilan yaqin aloqada amalga oshiriladigan kasb, o'zini o'zi rivojlantirish va o'zini o'zi tasdiqlashda shaxsiy ehtiyojlarini qondirish uchun zarur bo'lgan bilim va ko'nikmalarni berish jarayoni; o'quv yurti nuqtayi nazaridan ta'lim xizmati – barqaror o'zgaruvchan bozor sharoitida tezkorlikni, raqobatbardoshlikni va rivojlanishni ta'minlaydigan o'quv jarayonida davlatning pozitsiyasi; ta'lim xizmati – jamiyatning shaxsiy va intellektual salohiyatini kengaytirilgan tarzda ko'paytirishni ta'minlaydigan jarayon.

Xizmatlar, shuningdek ta'lim xizmatlarini marketing dasturlarining rivojlanishiga ta'sir etuvchi beshta asosiy xususiyatga ega: nomuvofiqlik, ajralmaslik, sifatning nomuvofiqligi, zaiflik va mulkchilikning yo'qligi.

Xizmatning nomuvofiqligi uni ko'rsatish etib bo'lmazligini anglatadi, ya'ni xizmatni olishdan oldin uni ko'rish, ta'm bilish, eshitish yoki hidlashning iloji yo'q. Xizmatni xarid qilishdan oldin uning alohida xususiyatlarining yo'qligi sababli xaridning noaniqlik darajasi ortadi. Uni kamaytirish uchun mijozlar xizmat sifatining "signallari"ni izlashadi (6 – 41–42).

Xizmatning ajralmasligi – xizmatni shaxs yoki mashina tomonidan taqdim etilishidan qat'i nazar, uni manbadan ajratib bo'lmazligini anglatadi. Xaridor doimo xizmatni ishlab chiqarishda ishtirok etganligi sababli yetkazib beruvchi (o'qituvchi) bilan o'zaro munosabat xizmat marketingining alohida yo'nalishi hisoblanadi. O'qituvchining talabalar bilan o'zaro tushunish qobiliyati ularning o'zlashtirish ko'rsatkichlariga ta'sir qiladi. Xizmatlarning ajralmasligining ikkinchi xususiyati – boshqa mijozlar ishtirokida taklif qilinishi. Ularning xatti-harakati taqdim etilgan xizmatdan qoniqish darajasini belgilaydi. Shu sababli, xizmat ko'rsatuvchi provayderning vazifasi – ta'lim xizmatlaridan foydalanuvchilar sifatli ma'lumot olishlari uchun boshqa mijozlarning to'sqinlik qilmasligini ta'minlashdir.

Xizmat sifatidagi o'zgaruvchanlik uning sifati kim, qachon, qayerda va qanday namoyon bo'lishiga bog'liq ravishda katta farq qilishi mumkinligini anglatadi. Xizmatlar sifatini, ayniqsa ta'lim xizmatlari sifatini nazorat qilish juda qiyin. Bir o'qituvchi tomonidan taklif etiladigan xizmat – uning jismoniy holati va talabalar bilan muloqot paytidagi kayfiyatiga qarab sifat jihatidan farq qilishi mumkin. Ta'lim muassasasi ma'muriyati so'rovnomalari va o'quv natijalarini kuzatish orqali o'quvchilarning ta'lim jarayoni sifatidan qoniqish darajasini muntazam tekshirib turishi lozim.

Xizmatning zaifligi uning keyinchalik sotish yoki foydalanish uchun saqlab bo'lmazligini anglatadi. Agar unga talab barqaror bo'lsa, bu jiddiy muammo tug'dirmaydi. Biroq talab keskin o'zgarishlarga uchrasa, o'quv tashkiloti muammolarga duch keladi (masalan, o'qituvchilar soni muammosi).

Ta'lim ma'lumotlari – tarqatma materiallar, darsliklar va elektron axborot tashuvchilarda tayyorlanishi va saqlanishi ta'lim xizmatlariga xosdir. Mulk huquqi yo'qligi sababli taklif etilayotgan ta'lim xizmatlarining imiji va jozibadorligini oshirish uchun maxsus chora-tadbirlarni amalga oshirishni takomillashtirish lozim. Faqat ta'lim xizmatlariga xos bo'lgan xususiyatlar:

- ijroning nisbiy muddati;
- xizmatlar ko'rsatish samaradorligini aniqlashning kechikishi;
- xizmatlarning mavsumiyliги yoki aniqligi;
- xizmatlarning taqdim etiladigan joyi va talabalarning yashash joyiga bog'liqligi;
- ehtiyoj qondirilgan sari ta'lim xizmatlariga bo'lgan talabning oshishi (10 – 12).

Ta'lim muassasalarining "ishlab chiqarish yo'nalishi"dan marketing menejmentiga o'tish – ta'lim tizimidagi o'zgarishlardan biri bo'lib, ta'lim tizimi subyektlari faoliyatida marketing menejmentidan foydalanishni kengaytirishni taqozo etadi.

Aholining alohida qiziqishlari va ehtiyojlarini hisobga olish – ta'lim muassasasining uzoq muddatli strategiyasini shakllantirish uchun asos bo'lib xizmat qiladi. Shu bilan birga, ta'limni boshqarish subyektlari tomonidan ta'lim ehtiyojlarini yetarlicha bilmaslik va ularga yo'naltirmaslik – ta'lim muassasalarini rivojlantirish samaradorligini pasaytirishi aniqlanmoqda.

Tizimli yondashuv nuqtayi nazaridan marketing menejmenti konsepsiyasining asosiy g'oyasi – bozor ichidagi o'zaro munosabatlar ustuvorligidir: har bir o'zgarish ta'lim tashkilotining loyihalashtirilgan faoliyat sifatini ta'lim bozori talablariga moslashtirishga yo'naltirilishi kerak. Marketing ta'limi maktab marketing menejmenti bozor falsafasi sifatida "ishlab chiqarish va uy-joy yo'nalishi"dan qaror qabul qilishda va davlat tashkiloti harakatlarida marketing yo'nalishiga o'tish jarayonida namoyon bo'ladi.

Shunday qilib, davlat tashkilotini marketing menejmentiga yo'naltirish – uning faoliyatining ko'rsatilgan jihatlari bo'yicha teskari yondashuv va qarorlarni talab qiladi (8 – 14–15).

Marketing yo'nalishiga o'tish uchun quyidagi chora-tadbirlarni oldindan ko'rish va amalga oshirish lozim:

- "Ta'lim tashkilotidagi marketing: nazariya va amaliyot, ta'lim strategiyalarini amalga oshirishni takomillashtirish tajribasi" ilmiy-amaliy konferensiyasida xalq ta'limi masalalarini muhokama qilish;
- marketing strategiyasini ishlab chiqish uchun me'yoriy-huquqiy hujjatlar va iqtisodiy mexanizmlarni yangilash (marketing axborot tizimini joriy etish, OUP bozorini rivojlantirish va OA bozorida ilgari surish);
- marketing strategiyasi va pedagogik tizim subyektlariga muvofiq, ta'lim menejmenti subyektlarining maqsadlarini shakllantirish uchun marketingni boshqarishning amaliy metodologiyasi va texnologiyalari to'g'risida ta'lim jamoatchiligini xabardor qilish;
- o'qitish xizmatlari va tovarlar bozorida xalq ta'limi sohasidagi uzoq muddatli maqsadlarni amalga oshirishga hissa qo'shadigan qulay tashqi muhitni shakllantirish;
- kommunikatsiya siyosatini ishlab chiqish va amalga oshirish; davlat muassasalarini va uning xizmatlari bozorini rivojlantirish bo'yicha qarorlar qabul qilishning marketing barqarorligi algoritmlarini ishlab chiqish.

Bunday holatda o'quv muassasasi imkoniyatlari va ish tizimi auditi o'tkaziladi. Marketing tahlili menejment jarayonini takomillashtirish maqsadlarini va rivojlanish yo'nalishlarini tanlash vazifalarini aniqlash orqali oldindan belgilab beradi. Marketingni xaridorga yo'naltirish (bozor, tashqi muhit) menejmentning barcha darajalarini ehtiyojlar va manfaatlarga, ichki va tashqi xaridorlarning individual o'qitish maqsadlariga maksimal darajada moslashtirishni ta'minlaydi.

Marketing vositalari tashqi muhitga ta'lim muassasasi va uning pedagogik tizimining maqsadli ta'sirini samarali va tejimli tarzda amalga oshirish imkonini beradi.

Ta'limda marketing funksiyalari. Marketing funksiyalarini tavsiflashga universal yondashuv bizga ta'lim tizimiga nisbatan beshta murakkab funksiyalar va bir qator marketing subfunksiyalarini aniqlash imkonini beradi.

Shunday qilib, o'quv yurti rahbarlarining marketing faoliyati quyidagilarni o'z ichiga oladi:

- talabni o'rganish, marketing ma'lumotlarini to'plash va tahlil qilish;
- o'quv muhitining talabga yo'naltirilgan maqsad va vazifalarini aniqlash, marketingni loyihalash.

Maqsad va natijalarga muvofiqlikni monitoring qilish, marketing nazoratini olib borish kerak. Ta'lim xizmatlarini taqdim etishning yangi shartlari bir vaqtning o'zida ta'lim muassasalarining butun faoliyatini qayta qurish zaruratini keltirib chiqardi. Bugungi kunda ta'lim sohasidagi bozor "marketing nuqtasi"ga yaqinlashdi, ya'ni:

- to'plangan taklif hajmi oldingi to'lov qobiliyatiga bo'lgan talabni muvozanatlab va undan yuqori darajaga chiqdi;
- ta'lim xizmatlariga siyosiy guruhlashtirilgan talab shakllandi;
- ta'lim xizmatlari bozorining rivojlangan infratuzilmasi shakllandi;
- viloyat va mintaqaviy hukumatlar ta'lim muassasalarini yetarli darajada moliyalashtira olmayapti va "omon qolish" uchun marketingdan foydalanishi zarur.

Shunday qilib, hozirgi vaqtda ta'lim sohasida marketing yondashuvini joriy etish zarurati mavjud. Bunday holatda marketing vositalaridan foydalanadigan jamoat tashkilotlari raqobatda g'olib bo'lib, bozorda o'zlarining munosib o'rinlarini egallashlari mumkin: ular talab va taklifni o'rganadi, ta'lim xizmatlari va mahsulotlar uchun "mahsulot portfeli"ni muvozanatlaydi, to'lov qobiliyati va talabga javob beradigan narxlarni taklif qiladi, aloqa siyosatini yuritadi (17 – 61–62).

Ta'lim xizmatlari va tovarlari bozori – ta'lim muassasalari tomonidan taqdim etilayotgan ta'lim xizmatlari va tovarlarini xaridor va ishlab chiqaruvchi bilan uzviy aloqada qondirishga asoslangan, ta'lim ehtiyojlarini ta'minlash shakllari va vositalarining talab va taklif munosabatlari tizimidir (uslubiy ta'minot, moddiy baza).

Ta'lim muassasalarining bozordagi faoliyati yosh bo'lganligi sababli ta'lim bozorini sof raqobat bozori sifatida belgilash mumkin. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, ta'lim sohasida raqobatli bozor bo'lishi kerak. Ta'lim muassasalarining nufuzi va taqdim etilayotgan xizmatlar sifati ustidan nazorat o'rnatish, litsenziyalash tashkilotlarining vositachilik faoliyati – marketing rivojlanishini talab qiladi.

Marketingning asosini quyidagi tushunchalar tashkil etadi:

- ta'limda ishlab chiqarishni takomillashtirish konsepsiyasi;
- sinfni takomillashtirish konsepsiyasi;
- ta'lim xizmatlari;
- tijorat intilishlarini faollashtirish konsepsiyasi (reklama, shartnoma, so'rov-tadqiqot, pullik o'qitish faoliyati);
- xaridorlarga yo'naltirilgan konsepsiya;
- ijtimoiy-axloqiy marketing (xaridorni ijtimoiy himoyalash).

Ta'lim sohasidagi ishlab chiqarishni takomillashtirish konsepsiyasi o'zaro ikki tendensiya bilan bog'liq:

- turli (va nodavlat) mulk shakllariga ega maktablar sonining ko'payishi;
- mavjud davlat ta'lim muassasalarida qo'shimcha pullik xizmatlar joriy etish orqali ta'lim xizmatlari ro'yxatini kengaytirish.

Ushbu tendensiyalar mavjud bo'lishi – ta'lim xizmatlarining potensial xaridorlariga narx va sifat bo'yicha ta'lim tashkilotini tanlash imkonini beradi va ta'lim bozorida raqobatni kuchaytiradi. Ta'limdagi xizmat (tovar) ni takomillashtirish konsepsiyasi o'qitish mazmuniga e'tibor qaratishni anglatadi. Bu davlat ta'lim standartining joriy etilishi munosabati bilan ayniqsa dolzarb. Bitiruvchini ijtimoiy himoya qilish uchun o'quv muassasasi nafaqat bozor talablariga mos kasbni, balki zamonaviy hayot uchun yuqori sifatli tayyorgarlikni ham ta'minlashi lozim.

Ta'lim xizmatlari bozorida raqobat ko'plab ta'lim muassasalarini, ayniqsa pullik ta'lim xizmatlari ko'rsatuvchi muassasalarni, tijorat harakatlarini kuchaytirish konsepsiyasidan foydalanishga majbur qilmoqda: potensial xaridorlarni jalb qilishning keng qamrovli shakllari – reklama, professional axborotlar qo'llanilmoqda.

Marketing konsepsiyasi ta'lim xizmatlari va tovarlari xaridorlarning diqqat markazida bo'lishini taqozo etadi. Ta'lim muassasasi talabga javob berishi uchun, avvalo, bilimga bo'lgan ehtiyojlarni o'rganishi, ikkinchidan, ularni qondirishi va boshqa ta'lim muassasalariga qaraganda yanada yaxshiroq bo'lishi kerak. Agar aholining ta'limga bo'lgan ehtiyojlari qondirilsa, bunga erishish mumkin. Lekin davlat – nafaqat ta'limning asosiy mablag' manbai, balki ta'lim sifatining kafolati bo'lgan institut sifatida – o'z oldiga qo'ygan talablarni ilgari suradi: o'qitish nafaqat professional, balki ijtimoiy–bozor iqtisodiyotida faol yashay oladigan fuqaro tayyorlashga qaratilgan bo'lishi lozim. Davlat, ta'lim xizmatlari mijozi va ta'lim muassasalari manfaatlarining dialektik aloqalari ijtimoiy va axloqiy marketing tushunchasida aks etadi.

Zamonaviy marketing o'quv tashkilotini boshqarish va natijaning sifati – bitiruvchining tayyorgarlik darajasiga kompleks va tizimli yondashishni ta'minlaydi. Marketing – marketing tadqiqotlari, yakuniy mijozga ta'lim xizmatlarini ilgari surish va ta'limni moliyaviy qo'llab-quvvatlash orqali amalga oshiriladi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Yuqorida keltirilgan nazariy va amaliy tahlillar shuni ko'rsatadiki, ta'lim tizimida marketingni joriy etish ta'lim muassasalarining raqobatbardoshligini oshirish, iste'molchilar ehtiyojlarini qondirish va ta'lim sifatini yaxshilashning muhim omillaridan biridir. Marketing yondashuvi ta'lim xizmatlarining qiymatini aniqlash, bozor talabini o'rganish, ta'lim dasturlarini modernizatsiya qilish va ta'lim xizmatlarini samarali targ'ib qilish imkonini beradi. Ayniqsa, bozor iqtisodiyoti sharoitida ta'lim muassasalarining moliyaviy mustaqilligini ta'minlash, qo'shimcha daromad manbalarini shakllantirish va boshqaruvni takomillashtirishda marketingning o'rni beqiyosdir.

Ta'lim tizimiga marketingni yanada keng tatbiq etish bo'yicha quyidagi takliflar bildiriladi:

Birinchidan, ta'lim muassasalarida marketing bo'linmalarini tashkil etish va ularning faoliyatini professional asosda yo'lga qo'yish zarur.

Ikkinchidan, marketing tadqiqotlarini muntazam o'tkazish orqali ta'lim xizmatlari bozoridagi ehtiyojlar doimiy kuzatilib borilishi lozim.

Uchinchidan, ta'lim jarayonida zamonaviy kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish, brendlash va mijozni shakllantirishga alohida e'tibor qaratish maqsadga muvofiqdir.

To'rtinchidan, davlat va ta'lim tashkilotlari hamkorligida marketing strategiyalarini qo'llab-quvvatlovchi me'yoriy-huquqiy baza mustahkamlanishi zarur.

Xulosa qilib aytganda, ta'limda marketingni samarali joriy etish nafaqat ta'lim sifatini oshiradi, balki mamlakatning uzoq muddatli iqtisodiy-ijtimoiy rivojlanishiga ham xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Djuraev R. X., Turg'unov S. T. Ta'lim menejmenti. – Toshkent: Voris-Nashriyot, 2006.
2. Pankruxina A. P. Management Theory: Textbook. – 2-nashr. – Moskva: RAGS nashriyoti, 2005. – B. 85–86.
3. Banslova V. B. Международный образовательный проект по программе TACIS: "Specialized Course: Small Business Management". – FRG, 1995.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2025. №10

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.